

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Boji v Karpatih.

Vsi gorski prelazi v Karpatih v naših rokah. — Naši ujeli čez 10.000 Rusov, uplenili več topov in strojnih pušk. — Na gališki strani Karpat se pripravlja večja bitka. — Rusi opustili napadanje Przemysla. — Ob Dunajecu in Nidi pričetek trdih bojov. — Pri Loviču in v Izhodni Prusiji Nemci odbili ruske napade. — Nemci obkoljujejo Verdun. — Francoski polk uničen. — Nemški torpedni čolni — strah Angležev. — Angleži hočejo Srbom na pomoč?

Velike skrbi.

Dvojna skrb teži prebivalstvo: rastoča draginja in preteče pomanjkanje delavskih moči in vprežne živine. Da se draginja ne vspne v nepotrebno višino, zato skrbeti, je naloga javnih oblasti. Dne 27. januarja je bilo na Dunaju posvetovanje zastopnikov gosposke zbornice z ministrskim predsednikom, z poljedelskim in trgovinskim ministrom radi draginje in preskrbe armade in prebivalcev z živili. Poljedelski minister je izjavil, da je vojaštvo že preskrbljeno z moko do 31. avgusta. Ministrski predsednik pa je izjavil, da se kmalu ustanovi zadruška za nakupovanje žita in da je že itak izdana naredba, po kateri se sme od oblasti (samo od oblasti!) proti plačilu odvzeti tudi živila. Trgovinski minister je rekel, da kmalu izide nova naredba, s katero bo prepovedano fino moko (nularico) nemešano rabiti in bo zelo omejeno izdelovanje peciva.

Odpomoči pomanjkanju delavskih moči in vprežne živine pa nobena vlada ne more. Nekoliko zmanjšati to pomanjkanje, je narediti nekoliko manj obcut. Ijivo, to premore edino le povečana pridnost in pravočasna, modra skrb kmetovalčeva ter vzgledna krščanska vzajemnost, ki pomaga bližnjemu, kadar je v sili. V tem oziru je torej treba pomisliti:

Vsled mokre jeseni in prve polovice zime se je bati, da bo zlasti po onih krajih, kjer je težka, ilovnata zemlja, pomladno obdelovanje zelo težko, zlasti še za to, ker bo ostalo do spomladi le malo konj in volov, vsled česar bode treba obdelovati po večini le z mlado živino in z kravami. Zato naj se že sedaj po zimi odpelje, zlasti na oddaljene njive gnoj. Za vprego se naj uči že po zimi mlado živino in krave, da se

ne bode spomladi z učenjem tratil dragi čas. Predvsem pa bode potrebna pri spomladnem obdelovanju vzajemna pomoč. Zavedati se moramo vsi težkega položaja, v katerem živimo. Naša dolžnost je, da ne skrbimo samo zase, temveč da pomagamo drug drugemu. Kdor ima dobro vožno živino, naj pomaga obdelovati z isto svojemu sosedu. Kjer je pri hiši večja družina, naj ravnotako pomaga onim družinam, ki imajo morda moške ali fante v vojski. Bolj kot kedaj smo dolžni z ljubeznijo pomagati drug drugemu. Potem smemo tudi upati, da nam tudi Gospod Bog podeli svoj blagoslov ter nas kmalu reši šibe vojske in njenih grozot.

Za uspešno, dobro in hitro obdelovanje potrebujemo pa tudi praktičnega in dobrega poljskega orodja. Z železnim plugom se oranje boljše in hitreje opravi, nego s starim lesenim. Kjer je pripravna zemlja in lega, naj se krompir pod brazdo sadi. S tem se na času veliko pridobi. Pod brazdo vsajeni krompir se potem lahko s posebnim plugom okoplje. Tak plug, plant imenovan, zelo hitro in dobro dela ter stane popolen 60 do 70 K. Tudi osipanje se izvrši lahko z nalašče zato pripravljenim plugom, kateri stane 30 do 40 K. Za sajenje korne in pese imamo tudi posebno prav pripravne ročne in vprežne stroje. Z ozirom na to, da bode treba letos nasaditi precej okopanin, je potrebno, da se poslužujemo v večji meri strojev. Tudi v tem oziru je potrebna vzajemna pomoč. Več gospodarjev skupaj si lažje omisli enega ali več strojev, nego vsak posameznik zase.

Zelo lepo in koristno bi bilo, ako bi se tudi kmetovalci sami z nasveti in vprašanji hoteli v našem listu izreči o poljedelskem delu v letošnji spomladi. Več glav, več ve. Neobhodno potrebno bo tudi, da v ta vprašanja posejajo vmes naša izobraževalna društva.

Predavanje o gospodarskem delu v najbližji pomladi bo zanimalo moške in ženske, staro in mlado, ki je še doma. Tudi o vzajemnosti pri delu, o medsebojni podpori se nikjer tako lahko ne govori, kakor v naših družtvih. Zato je pač treba, da se prihodnji čas na široko odprejo vrata slovenskih izobraževalnih društev.

Slike iz vojne.

Stotnik rešil Najsvetejše.

Stotnik, ki se bojuje kot poveljnik ... stotnije ... pešpolka, piše s severnega bojišča svojim domačim dne 31. decembra:

Dragi in ljubi domači! To Vam je bila zadnja nedelja nekaj veselega za me. Proti 10. uri predpoldne je privozil v naš stan od generalnega poveljstva avtomobil, v katerem je sedela usmiljena sestra. Ta je pristopila k meni in izrazila željo, da bi se rada peljala k bližnji cerkvi. Jaz sem ji pojasnil, da je njena pot zama, ker je cerkev od topovskih krogel popolnoma uničena in podobna pogorišču. Razburjeno mi odgovori usmiljenka: „Gospod stotnik! V cerkvi se še vendar nahaja Najsvetejše in ena monštranca!“ V njeni družbi sem se takoj podal k cerkvi. Golo zidovje je štrlelo v zrak in kdor bi se predrznil stopiti v cerkev, bil bi brez dvoma v smrtni nevarnosti. Pri velikih vratih je bil nabit napis „Vstop prepovedan“ Ob času, ko sva z usmiljenko prišla pred cerkev, je nastal velik vihar. Zdelo se mi je, da se maje golo zidovje. Rahlo sem meral svoje korake, ko sem se brez strahu splazil do velikega oltarja. Usmiljenka mi je sledila do zadnjih stopnic. Altar je bil popolnoma porušen. Šla sva v zakristijo, od tam sva se splazila k stranskemu altarju, ker po mnenju usmiljenke je bila tam shranjena monštranca in kelih z Najsvetejšim. Nisva dolgo iskala, ko najdeva med razvali-

LISTEK.

Gašpurjeva smrt.

(Dalje.)

Nato je mislil:

„Oba sta odšla, hlapec in gospodar, ona pa se joče; lahko se, saj nima nikogar, ki bi ji pomagal. Ej, nadloga je vojska, nesrečo prinaša! Skoro se veselim starosti, ker mi ni treba v vojsko. Vse so pobrali, vse je odšlo nad sovražnika. Bog ve, koliko jih je še živih! Ni šala, če ti prileti krogla v glavo ali v srce in se zvrneš kakor snop. Pa ko bi le vselej tako zadela, da bi takoj umrl. Oprasne te po glavi, preluknja ti prsi, pa ne moreš živeti, ne umreti. Bolje smrt, nego tako umiranje. In v tem mrazu! Pravijo, da je v Galiciji še vse hujši mraz nego pri nas. Brr! Kar ne smem misliti: jaz bi streljal, Rus bi streljal, pa bi me zadela krogla v čelo... Radoveden sem, če bi bil takoj mrtev. Vsi se mi smilijo, posebno pa tisti, ki morajo v takem mrazu umirati. Borna je moja koča, od saj očrnela, a stokrat rajši sem v njej nego v Galiciji za generala.“

Pot se je vila navzgor skozi gost. Pogostokrat se je izpodtaknil Gašpur ob koreninah: ni zaklel, le zamrmral je ter presodil, da so korenine po noči vsje nego po dnevi.

„Ko bi le korenin ne bilo“, izpregovoril je polglasno, „strmine se ne bi ustrašile. Nekdaj, v mladih letih, takrat je bilo drugače, nisem se bal strmine in v vremena; šel sem skozi gozd po noči ali po dnevi in se nisem nikoli bal. Včasih je bila težava. Čez tri hrbe, čez tri jarke sem šel težko naložen s tesarskim orodjem, pa nisem čutil ne teže, ne utrujenosti. O takrat je bilo življenje zame, a zdaj je križ. Postaral sem se, sključeno hodim in le s težavo še vzdigujem puntovko in žatlovko; zato pa me ne prosijo več, da bi jim sekal les. Pozabili so name: kako ne bi, ko nisem skoro za noženo rabo. Hvala Bogu, stoterna hvala, da imam vsaj svojo kočo! Ni izobilja, a kar je, je. Maroga me redi, njivica me živi; da bi vsaj tako ostalo. drugega si ne želim — pač — srečne smrti in milostljive sodbe božje.“

Gozd je prenehal: pred Gašpurjem/se je odprl gol svet — Jevšnikov pašnik, nad katerim je samevala Gašpurjeva koča. Oddahnil se je, ko je zagledal svojo kočo: skrivala se je med drevjem, a on je natanko razložil njeno streho, njene stene in njena nizka okence, saj je jo poznal kakor svojo dlan. In ko se je približal koči za streljaj, slišal je žalostno meketanje svoje maroge.

„Sirotina moja“, jo je tolažil od daleč, „sama si ostala doma, nihče te ni napasel! Gotovo si pojedla vso krmo, ki sem ti jo priložil zjutraj v jasli. Čakaj, marogica, jutri te ženem v Jevšnikov rob, tam boš o-

birala listje in pulila suho travo. Ni kaj prida taka zimska paša, a boljši je ko nič. Da bi le vreme ostalo tako, kakoršno je danes!“

Dospel je do koče, a ni še šel takoj v sobo, temveč v hlev k marogi, da ji nasuje krme. Še le po tem opravilu je stopil v nizko sobo.

„Hvala Bogu, doma sem. Težavna je bila pot, temna noč, a vrnil sem se pod svojo streho.“ — Počasi in previdno je zložil praznično obleko v skrinjo, shranil nakupljene stvari v omario ter se spravil pozno v noč k počitku.

Pozno, nekoliko pred devetimi je pokukalo solnce izza Nebojšetovega vrha. Sramovalo se je, da je tako dolgo spalo, zato je hitelo popraviti svojo zamudo s tem, da je naglo obsijalo celo pokrajino. Tudi v Gašpurjevo kočo so se splazili zlati žarki ter pozdravili starca s porednim „dobro jutro“. Gašpur pa je zagodrnjal: „Kaj se mi boste dobrikali! Daleč za devetimi gorami ste še bili, ko sem jaz že vstal. Marogo sem nakrmil, pomolzel in si skuhal zajutrek; od zajutreka pa je poteklo že toliko časa, da sem naredil med tem že dve cokli.“

Ni se dal premotiti Gašpur od toplih žarkov, a v srcu mu je bilo prijetno in veselo je bil porednega dobrikanja. Čisto drugo lice je dobila soba po dohodu solnce. Prej mračna, tesna in dolgočasna je zadobila

Najnovejša poročila se nahajajo pred inserati.

nam, opeko in peskom velik zlat križ in krog njega koščke Najsvetejšega. Veselje moje spremljevalke je bilo pri pogledu na najden zaklad neizmerno veliko. Tudi v mojih očeh so se pojavile solze. Delo, katerega sem tukaj opravil, je bilo za me najlepša služba božja celega življenja! In se je zgodilo še celo v nedeljo. Bil sem tako srečen, da sem lahko najmanj 100 hostij z lastno roko pobral iz prahu, očistil in djal v kelih. Lahko si mislite, s kakšno težavo sem pobiral drobne koščke Najsvetejšega iz razvalin. Ni mi bilo jasno, ali je v teh koščkih še bil navzoč naš Gospod, ker je ogenj in dež obliko in podobo hostij precej spremenil. Konečno sva z usmiljenko nabrala toliko koščkov, da je bil kelih do tričetrtine napolnjen. Ko sva se prepričala, da ni nobene hostije več med razvalinami, sva kelih pokrila s pokrivalom in ga zavila v kos sukna. Jaz sem se še le med delom izdal usmiljenki za katoličana. Ona mi je podala ginjano svojo desnico. Rekla je: „Najljubše bi mi bilo, ako bi midva sedaj tukaj zapela zahvalno pesem 'Te deum'. S pomočjo vojakov smo še pozneje odprli železna vrata pri zakristiji in za istimi našli mnogo vrednostnih reči, med njimi tudi relikvije, to je ostanke svetnikov. Edino monštrance nismo mogli najti. Vsa srečna se je konečno usmiljenka odpeljala z dragocenimi zakladi v samostan Tildonk. Ob slovesu se mi je prisrčno zahvaljevala za uslugo, katero sem storil njej in Najsvetejšemu. Dan, v katerem je bilo v mojih rokah Najsvetejše, je bil eden najsrečnejših dnevov mojega življenja. Nikdar ne bom pozabil, kako sem v razdrti gališki cerkvi pobiral Njega, kateri je odrešil svet, iz prahu in razvalin.

Vojska me je naučila potrpežljivosti.

Pismo slovenskega junaka **Antona Dvoršak** iz Hoč, topničarja na severnem bojišču, II. kolona, svojim starišem:

Ljubi mi stariši! Pošiljam Vam iskrene pozdrave v daljne ljube domače kraje iz te nepoznane planjave. Prav težko mi je bilo pri srcu, ko sem dobil poročilo, da ste ljuba mati bolni. Bog Vam še podeli ljubo zdravje.

Kedaj bo konec vojske, Vam še sedaj ne morem pisati. Mislim, da, kadar se bo bližal konec, boste drugi doma popreje zvedeli, kakor pa jaz tukaj, ker se nam ne pove, kdaj pojdemo in kam gremo, samo to vem, da švigamo tukaj po Galiciji na vse strani. Mogoče bi že bili doma, ako bi gališki ljudje ne držali z Rusi. Ti nas ne morejo lahko trpeti, pač pa imajo veliko rajši Ruse; nas tudi izdajajo, zato jih je pa že več smrt storilo.

Ni čuda, da je Bog udaril s svojo mogočno roko po celim svetu, ker tukaj imamo veliko takšnih ljudi, ki Boga grozno preklinjajo. Mene ste doma dobro poznali, da me je vsaka malenkost hitro ujezila. Ko bi me pa tukaj videli, bi rekli, da nisem Vaš sin, tako vse težave brez kletve lahko prestopim. Velikokrat sem že bil zelo lačen, dostikrat sem se kar tresel od mraza, velikokrat sem že bil več dni zaporedoma ves moker, tudi v blatu sem že večkrat tako tičal, da sem mislil, da ne pridem nikdar iz njega, kje so pa še druge težave, ki me stiskajo, ali vse to se lahko stori brez hudega namena ali kletve. Ako primerjamo vojsko z drugimi deli in težavami, je zares vojska čudež, da človek toliko vzdrži. Nekaj si pa mora vsak misliti, ki je kristjan, da je v vojski smrt vedno za hrbtom, toraj mora biti tudi vedno pripravljen na večnost. Božične praznike sem imel prav slabe, noč in dan sem bil na cesti v blatu; to je trajalo cel teden. Bil sem pa tudi tako srečen, da sem se udeležil sv. maše, namreč na novega leta dan, na sv. Treh kral-

naenkrat praznično lice. Gašpurju se je zdela tako nedeljsko lepa, da se je ni mogel nagledati.

„Kaj bi silil v svet“, je dejal, „ko pa je doma tako prijetno! Eden drugega sva navajena s kočo in kaj hujšega bi me ne moglo zadeti, kakor če bi me pogladi iz nje. Kaj bi se zgodilo z njo, kaj z marogo? Ej, ljudje so hudobni, nič jim ni svetega!“ Pogledal je na uro in rekel: „Devet je; eno uro še počakam, da se razgreje zemlja, potem pa poženem marogo tja gor pod rob.“

Pridno je začel obsekovati javor; treščice so letale na vse strani in kmalu je dobil neotesan hloh lep obliko cikle. Gašpur je znal delati cikle kakor malokdo; sosedji od blizu in daleč so si radi naročevali leseno obušalo pri njem, saj se nikdo ni mogel pritoževati, da bi bile cikle pretežke ali prenerodne.

Precejšen del neba je prepotovalo solnce; razgrelo je zemljo na solnčnih krajih in celo v jarke in globeli je pogledalo, da se ne bi zamerilo tamošnjim prebivalcem. Tedaj se je spomnil Gašpur, da mora gnat marogo na pašo. Odložil je orodje, pokril se s kučmo in odšel v hlev. Predno je odvezal vrv od jaslaj, je še pogledal kozo po vratu, govoreč ji: „Marogica pridna, zdaj greva na pašo; tisti grm boš obirala, ki sem ga videl v soboto. Na, marogica, pojdi!“

Ozrl se je še na kočo, če je dobro zaprta, nato pa odkorakal s kozo tja gor v Jevšnikov rob. Spotoma se je ozrl na sosednji vrh, kjer je samevala Črničeva Roza v svoji koči.

„Ali je pozabila ali pa nima časa“, izpregovoril je, „včeraj sem ji naročil, naj pride po cikle danes jih lahko dobi, če jih hoče.“

(Konec prih.)

jev in v nedeljo. Pridiga je bila o sami vojski. Ljudstvo je kar na glas jokalo. Tudi mene so skoraj solze polile, ker sem že skoraj vse to prestal, kar so povedali v pridigi, samo pred krogami sem bil še obvarovan. Ako je božja volja, se enkrat zopet srečni in veseli snidemo v domači hiši! Sprejmite srčne pozdrave od hvaležnega sina Antona.

Ljubi Bog me še vedno varuje.

Četovodja **Josip Janšovec** od 87. pešpolka, doma od **Sv. Petra pri Radgoni** (občina Ivanjševci) piše svojim domačim:

Dragi domači! Že v začetku vojske sem bil vedno v smrtni nevarnosti, na tisoče krogel je žvižgalo nad menoj in poleg mene, pa hvala Bogu nobena me ni zadela. Le molite vedno za me, da me še ljubi Bog nadalje varuje. Dne 28. decembra je padla granata blizu mene. Bil sem s prstjo tako nasut, da me je moj najboljši prijatelj, domačin, moral izkupati. Bil sem četrte ure brez zavesti. Ne dolgo potem je bil dotični vojak, moj rešitelj, ujet. Ubogi siromak! Na sv. večer sem bil zopet v smrtni nevarnosti. Če se nebi toliko za me molilo, bil bi že gotovo na onem svetu. Ta dan sem namreč dobil 6 strelcev. Prva krogla je praskala ravno v vojaško čepico, tako, da mi jo je vrglo raz glave, druga v bluzo, tretja v čevlji. Frčale so krog mene, kakor sršeni. Zadel me pa ni nobena tako, da bi bil ranjen. Hvala Bogu na višavah! Prejel sem vsa darila od Vas, ki ste mi jih poslali za Božič, tud. knjižice. Vse je prišlo v najboljšem redu, nič poškodovano. Bog Vam povrni! Sedaj sem še zdrav. Tukaj je zelo mrzlo. Ljubi Bog daj že skoro konec vojske in zmago naši ljubi Avstriji! Le molite za srečno zmago našega orožja in pri molitvi ne pozabite za me, da bom obvarovan tudi zanaprej. Ljubi Bog me še vedno varuje. Moja najbolj srčna želja je, da bi se srečno vrnil in da bi še enkrat videl očeta in mater, potem pa rad umrjem. Pozdravlja Vas Vaš u. dani sin Jožef.

Kje dom si moj?

Pismo **Josipa Karo** iz **Vranskega**, vojaka 54. pešpolka na svojega brata, ki je potrjen k vojakom:

Ljubi brat! V kratkem odideš tudi Ti k vojakom že četrti v naši rodbini (Vinko pri 97. pešpolku, Ivan pri 87.). Zapustiš boš moral ljubo mater, zapustiš drago ženo, zapustiš ti domačijo in odti v tuje kraje. S tresočo roko Te bo mati ob slovesu blagoslovila in obesila svetinjo okrog vratu svojemu zadnjemu sinu — potem ostane sama, zapuščena in le njena molitev bo kipela tja pred prestol Kralja miru za njene ljube sinove in njene misli bodo vedno pri njih. Kolikokrat mislim tudi jaz, ko ležim tu v tujini v kaki zemeljski luknji na te, ljuba mati, na te, domovina in iz dna srea mi prikipi vzdih: „Kde domov muj?“, kar moji tovariši Čehi tako radi prepevajo. Da, kje dom si moj? O srečna domovina, ta te ni kruta vojska tako opustošila, ko ozemlje naših bratov Poljakov. Kamor pogledaš, vse uničeno, vasi požgane, drevje posekano, zemlja polna grobov. Tu spavajo junaki, mirno prijatelj ob sovražniku, divja krvava borba in dan za dnem se množi število grobov. Ali naj bodo te žrtve zastoni, ali naj vse junaštvo ne pomaga nič? Ali se ne bi v grobu obrnili ti spavajoči junaki, ki so zastoni prelili svojo kri. Da, želimo si miru, vsi, in žene doma, a le časten mir, mir vreden tolikih žrtev. Koliko mater, koliko žen že žaluje za svojimi sinovi, moži; koliko otrok zastoni pričakuje vrnitve ljubega očeta z bojišča. Vse že pokriva hladna odeja na galiških ali srbskih planjavah. Tudi jaz ne vem, če se še kdaj vrnem, dosedaj me je sicer Marija varovala, a

Prizori pri potresu v Italiji.

Ata, kje je mama?

Pomilovanja in sočutja vredni prizori so se odigravali, ko so izstopili iz vlaka rešeni iz po potresu prizadetih krajev. Iz voza stopi delavec, slabo oblečen, na rokah drži otroka šestih ali sedmih let. Stopi k zidu, položi otroka na tla, se prime za glavo, vzame zopet otroka v naročje, se ga tesno oklene in joka. Otrok vpije: Ata, kje je mama! Mož ne najde odgovora, le debele solze mu teko po licih. Ko se pomiri, pove svojo zgodbo: Šel sem pred leti iskat sreče, da bi si mogel doma v Avezzanu popraviti hišo in urediti gospodarstvo. Ravno sem se vrnil in prinesel seboj 1000 lir. Srečnega sem se čutil sredi družine; moja žena je bila dobra, pridna; pridne so bile moje hčere, štiri sem imel. In sedaj — ah sedaj — vse sem zgubil. Ne, tega ne. Ostal mi je še ta deček, katerega edinega sem mogel rešiti, potegnil sem ga izpod trama. Vsi drugi so ostali pod razvalinami.

Požrtvovalna mati.

V kraju Vico Sorelle so našli mrtvo truplo Roze Sperduta in pri njej še živega otroka. Nesrečna žena je s svojim truplom kakor ščit krila svojega otroka; zastavila je roke na zemljo in upognila hrbet, da krije otroka, dokler ji niso razvaline zlomile hrbtišča. Otroka so prenesli v bolnišnico.

Ženska porodila pod razvalinami.

Od krajev v okolici Avezzana je kraj Paterne popolnoma porušen. Od 1800 prebivalcev je zgubilo življenje 1000 oseb. Tudi kraj Santelline je popolnoma porušen. Od 1600 prebivalcev je bilo ubitih skoro gotovo 600 oseb. Neko žensko so izgrebli, ki je pod ruševinami porodila. Mati in otrok sta zdrava.

če je Božja volja, umrjem tudi rad, saj tukaj smo popolnoma pripravljeni na smrt. Bog potolaži le mojo ubogo mater! Sedaj odideš še Ti, dragi Franc! Nekaj tednov in tudi Ti boš v bojni črti. Izkaži se tedaj moža, junaka, ker domovina nas kliče, dolžnost nas veže, branimo jo do zadnje kapljice krvi, saj gre za svetlo stvar! Srčne pozdrave Tvoj Josip.

Mož se zahvaljuje svoji ženi.

Jakob Krobe, vojak pri pionirskem bataljonu št. ..., doma iz župnije **Sv. Marijete pri Pesnici**, piše dne 23. januarja svoji ženi s severnega bojišča:

Ljuba moja žena! Prisrčno Te pozdravim in se Ti zahvalim za pisma in poslano darilo. Povem Ti, da me je Tvoj zaboječek izvanredno razveselil. Za sto goldinarjev tukaj v Galiciji ne bi dobil tega. Če mi Bog da srečo, da se še kdaj vrnem v mili moj slovenski kraj, bom se Ti vedno hvaležnega skazal. Ako bo usoda hotela, da bom tukaj žrtvoval svoje življenje, pa Ti naj ljubi Bog povrne Tvoje dobrote! Upam pa, da me bo Marija obvarovala pred nesrečo.

Vprašaj me, kje sem sedaj. Naš oddelek je ob reki Dunajec blizu Tarnova. Mesto je zelo lepo, samo žal, da so Rusi sedaj v njem gospodarji. Upamo pa, da bodo kmalu morali od tam oditi, ker naši na ruske postojanke pri Tarnovu s težkimi topovi srdito streljajo. Bog daj, da bi Rus bil že kmalu pregnan v svojo deželo. Učakali še to bomo, a kmalu še do tega ne bo prišlo, ker ima mreina preveč vojakov. Ob reki Dunajec delamo sedaj pionirji močne utrdbe in zapreke z bodečo žico itd. Nahajamo se čisto blizu ruskih postojank. Delamo pa po noči in po dne. Rus nas ne more opaziti, ker smo dobili popolnoma bele plaščke, ki imajo tako barvo kot sneg. Od našega oddelka še ni bil v zadnjih 14 dneh nihče ranjen. Bog in Marija sta nas obvarovala. Sedaj nam gre prav dobro. Vsak dan dobimo dovolj kruha, precej špeha in tudi vina.

Draga Cecilija! Moli doma z otroci vred, da se jaz enkrat srečno vrnem. Potem bomo uživali mi vsi pravo srečno in veselo družinsko življenje. Pozdravljam Tebe, ljube otročice, stariše, sosede, posebno Protnerja in Fekonja ter vse znance in prijatelje. Z Bogom! Tvoj Jakob.

Slava „Železnega kora“.

J. M. iz Sv. Lovrenca na Drav. polju od 87. pešpolka piše iz severnega bojišča svoji materi in sestri z dne 24. januarja:

Predragi mi vsi! Najprej Vas prav prisrčno pozdravim iz daljne severne Galicije in Vam z veseljem srce dam na znanje, da sem še, hvala Bogu, popolnoma zdrav. Kar čudno se mi zdi, da me ljubi Bog pri tolikih nevarnostih obvaruje nesreč. Hvala Bogu, da imam priložnost, Vam zopet pisati par vrstic.

Rekel bi skoro: naše življenje je podobno ciganskemu življenju; saj cigan tudi večidel živi pod milim nebom in mora paziti, da mu kdo ne reče: Le stoj, greš z nami!, kakor se nam je posrečilo pred par tedni. Zgodaj v jutro zapazimo rusko patroljo po hribu korakati. Bili smo jih takorekoč lačni, zato smo jih zasledovali. Ko smo že blizu njih bili, zapazimo, da si ženejo lepo, debelo svinjo. Takoj je imel vsak mož za pet možev več srčnosti; kakor bi trenil, smo bili skupaj: samo ob sebi je umevno, da so orožje takoj vrgli od sebe in se nam udali. Smejali smo se jim vsi, češ, ne boste jedli vi pečenke! Ali so svinjo res kupili, kakor so pravili, ali so jo ukradli, ne vem, a to pa vem, da dober tek smo imeli vsi tisti dan.

Kako je z vojsko in kako je v tem kraju, ne boste preveč radovedni. Na en pogled po Galiciji se nam vidi, da je Galicija že takorekoč ustvarjena za vojsko, ker je zelo pusta; radoveden sem, kakšna še bo le po vojski. Mostovi so večinoma razdrti in v zrak spuščeni, vasi in mesta večinoma razrušena, samo tu pa tam se še vidi kakšna cerkev nedotaknjena. Glavne ceste se nič več ne razločujejo od drugih. Kadar dežuje, je tako blato, da bi ga smel na Štajerskem pri belem dnevu z lučjo iskati, in ga ne bi našel. Ne samo en pedenj je blata, ampak 2 do 3, tudi do štiri pednjeve je visoko, tako da so mrtvi konji ležali v blatu, a se ni videlo drugo, kot noge iz blata. Lahko si mislite, da je težko, topove in strelivo in drugo prevažati.

Stanovanje si vojaki hitro naredimo. Napravimo si luknje v zemljo, kakor krt in saloni so gotovi. Sedaj v zimi ni tako prijetno, treba je najprej poskati pod snegom drva, da se človek ogreje, drugače ostane v grobu, saj si ga vsak sam naredi. In izmed ljudi, ki so tukaj, so nekateri naši lastni izdajalci. Veliko je odvisno od vere; nekateri so iste vere, kakor Rusi in ti držijo žalibog skupaj. Drugi so pa judje. Saj jih dosti ustrelimo, ali pa za sramoto vrv na vrat.

Judov, mislim, tudi pri Vas zdaj ne manjka, a teh se je treba varovati. Jud gleda samo, da denar dobi. Za nami vedno hodijo in prodajajo z vodo zmehšan špirit.

Prvih bojev ne morem nikakor pozabiti, posebno 26. avgusta. Krogel so padale, kakor bi orehe sipaval, topovi so grmeli, da se ni nič slišalo. Mistil sem, da se bo zemlja pogreznila. Spomnil sem se sv. pisma, ki pravi: Vstal bo narod zoper narod, država zoper državo.

Med ujetniki so bili tudi ruski častniki. Eden nas je vprašal, kakšen kor smo. Ko smo mu povedali, je rekel: „To ni tretji kor, ampak „železni kor!“ Zato me tem bolj žalosti, če nekateri nerazso-

dni ljudje zabavljajo čez Slovence. Nečavno sem slišal, kako je rojen Slovenec zabavljaj čez Slovence! Naš gospod stotnik mu je odvrnil: „Jaz pa mislim, da so Slovenci najsrčnejši“, in moral je utihniti. To je res žalostno, da se še najde dosti takih ljudi, in mislim sem si: Jakec, ko bi ti to rekel v pošteni gostilni, ne bi pet srečno odnesel. Si ruski častniki so nas pohvalili: to je „železni“ kor, ki je skoraj ves slovenski.

Hvala Bogu, ne živimo, kakor si morebiti Vi mislite, da bi na vse pozabili, kakor tisti, ki svoj materni jezik zaničuje in tepta. Živimo in tudi hočemo živeti, kakor se spodobi za nas krščanske vojake.

Lahka bodi tudi zemlja našim sobratom, ki so drago kri prelili in žrtvovali za našo ljubo in drago slovensko domovino.

K sklepu Vas srčno pozdravljam J. M. in moj prijatelj Fr. W.

Na razvalinah svojih domačih.

Franc Ograjenšek iz Gornje Ponikve, sedaj pri avstrijski motorni bateriji na francoskem bojišču, piše svojim domačim:

Dragi! V meni se vedno bolj vzbuja domotožje. Želim biti pri Vas, želim se odpočiti, želim Vam pripovedovati, koliko ljudstva joka nad razvalinami svojih domov. Koliko cerkev in samostanov je pripravljenih za bolnišnice, koliko ranjenih junakov trpi v teh bolnišnicah v neizmernih bolečinah. Pripovedoval bi o grobovih padlih junakov, kateri so se žrtvovali za domovino in za svoje drage. Mnogo, mnogo več bi še pripovedoval, ali ta sreča mi ni dana. Ni še spleten venec slave, moramo se še boriti.

Minilo je že 6 mesecev, ko smo se ločili. Ne morete si misliti, kaj sem doživel v tem kratkem času. Zahvaliti se imam Vsemogočnemu, da sem še pri življenju. Marsikateri že spi na polju smrti mirno, večno spanje. Vem, da se doma mogoče očetu ali materi za svojim sinom, ženi za svojim možem, otrokom za svojim očetom... A vse nič ne pomaga; mat zemlja hoče imeti svoje. Kako pa se Vi imate tam v lepi Štajerski? Jako bi me veselilo, če bi mi enkrat zopet kaj več pisali, ker si mislim, da mora biti veliko novic doma. Nebroj pozdravov od Vašega Franceta.

Slovenski pionir pripoveduje.

Alojzij Sirk od 3. pionirskega bataljona, doma od **Sv. Andraža v Slov. gor.**, piše z rusko-poljskega bojišča pred Varšavo svojemu 13letnemu bratrančku tako-le:

Dragi bratranček! Prav pristržno Vas vse lepo pozdravim ter Vam naznamim, da sem še zdrav. Zahvalim se, tudi Tebi, dragi bratranček, za karto, katero si mi poslal. Ti bi rad vedel kako dogodbo z bojišča. Teh je veliko, a le malo veselih, pač pa veliko groznih, katerih Ti pa ne morem vseh popisati in tudi ne smem; pač pa vam jih bom doma razložil, ako Bog da, da se še kedaj vrnem. Priporočal sem se velikokrat Mariji Devici, katera se me je sedaj še zmiraj usmilila. Hodil sem na božjo pot, tam sem slišal priliko, opazovati naskok, a sam ga še nisem posedel sem prepričan sam, da se nas res usmili in da nam pomaga. Prosim te, dragi bratranček, moli tudi ti za nas, ker ti si še mlad, morebiti bo tvoja prošnja bolj uslišana, kakor naša.

Ko smo prišli na bojišče, smo izgubili tren in kuhinjo. Tri tedne sem kopal krompir po njivah, jedel sem včasih surovega; tudi zeljev koren je bil dober in koleraba zraven. Po eno ali dve uri smo počivali, potem pa spet dalje marširali po 20 km. Kopali smo si zemeljske tunele, ki so nas varovali pred grozovitimi šrapneli. Naša infanterija, strojne puške in naši topovi niso nič ostali dolžni ruskim. Imel sem že priliko, opazovati naskok, ker sam ga še nisem pokusil, vendar pripravljen sem bil, čeravno smo mi pionirji malo bolj zadržani. Takrat sem videl naše vojake, kako grozno so se v jurišu borili proti veliki četi Rusov. Koliko duš je šlo v eni minuti pred večni tron! Malo pozneje, ko sem prišel jaz na tisto mesto, se še bolj začudim, ko vidim kupe mrtvih z razstreljenimi glavami, s prebodenimi prsi, čez katere smo marširali. Pa vendar sem ravno tam se razveselil, ko sem videl le malo naših bratov med sovražnimi Rusi. Predstavite si lahko sami, kako grozno je to izgledalo.

Omenim ti tudi, da smo mi obvarovali enkrat veliko trena pred Rusi. Postavili smo se proti kozakom in strojnimi puškami. Ranjen je bil takrat od naših le samo eden s tremi krogli, pa še povedal ni nam, da je ranjen. To je korajž naših pridnih slovenskih fantov! Za Avstrijo raje smrt, kakor pa Avstrijo izgubiti. To je naše pravilo. Tudi uši imamo, da nas že obračajo. Na veselo svidenje! Vsem iskrene pozdrave!

Kako je bilo v Srbiji.

Anton Struel, (po domače „apotekar“), doma iz **Hajdine** pri Ptuj, ki je bil pred vojsko sluga v neki lekarni v Mariboru, piše kot vojak 87. nešpolka s srbskega bojišča svojemu prijatelju Jos. Štelcarju v Mariboru:

S... 19. jan. 1915.

Dragi prijatelj, Srčno pozdravljam Tebe, Blaža in gospodinj. Pri nas sedaj neprestano dežuje in sneži. Že od 8. januarja smo v S... Mesto je dokaj lepo. Čakamo, da gremo zopet nazaj v Srbijo. Dan 6. novembra je bil za nas hud dan. Naš oddelek je imel

49 mrtvih in 89 ranjenih. Pozneje smo se vedno umikali pred sovražno premočjo. Vmes smo imeli tudi dobre čase. Dobili smo srbski šnops, pekli smo si piščeta in „obedovali“ pod kakšno košato bukvo, če smo imeli kaj za pod nos.

Prekoračiti smo morali hude hribe, gazili smo blato do kolen. Dne 18. decembra smo zopet došli na avstrijska tla. Naš bataljon je bil skoro pri vsakem naskoku, radi tega je marsikateri moj tovariš ostal v Srbiji. V Srbiji sem bil zdrav. Ko pa sem prišel čez Savo, sem zbolel. Za Božič me je bolezen zelo trpinčila, a sedaj sem že zopet zdrav. Najvselejš dan je za me tedaj, ko pride „Slov. Gospodar“ ali „Straža“ v naš tabor. Vsi se naših listov izredno veselimo. Takoj posedemo po klopih in tleh in eden tovariš bere, drugi pa zvesto poslušamo. Kako je kaj slišati o vojski? Ali bo že skoro mir?

Vsem zaancem prijateljske pozdrave!

Slovenec pomaga Nemcem premagati Francoze.

France Oevirk, ki služi pri avstrijski motorni bateriji na francoskem bojišču, je pisal svojemu stricu **Maksu Oevirk**, župniku pri **Sv. Andražu** nad Polzelo sledeče pismo za novo leto (Pismo je rabilo za zahodnega bojišča na Polzelo ravno 10 dni).

Daleč od domovi se spominjam se v začetku novega leta svojih znancev in tudi Vas, g. stric. V tem novem letu gledamo mi vojaki še zdravi v to strašno svetovno vojsko. Tudi mene lahko doleti kaka nesreča, mogoče tudi smrt. Gotovo Vam je znano in ste čitali o naših motornih baterijah. Zmagali smo pred Namuriem, Maubeuge-em v Franciji in pri svetovni trdnjavi Antwerpen. Nas ni velika tuka, samo nekatere baterije; iz Celja in iz celiske okolice sem samo jaz tu. Zdaj smo v južni Belgiji na morski obali, ne daleč proč od Ostende. Pomislite, kako daleč od domovine. Tukaj ni nobene zimske dobe, navadno pada dež, v februaru se začne že sneg. Prebivalci so francoske narodnosti in vsi kristjani kakor mi. Tukaj se bje in vleče ova strahovita bitka, v kateri sem tudi jaz. Opusti Vam tega ne smem, a gotovo tudi nekaj čete o tem v časopisih. Naše težke bombe 380 kg povzročajo sovražniku težke izgube. Jaz sem zdrav, redno vesel kakor doma, ko sem zelenjavo razpečeval. Prosim, pišite mi kaj.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 3. februarja.

Da napadalna moč naših čet ni zlomljena, dokazujejo zadnji dogodki v Bukovini in v Karpatih. Večkrat so se morala umakniti avstrijska krda ruski premoči, toda zopet in zopet so se vzdignila in so vrgla sovražnika nazaj. Tako tudi sedaj! Naše veselje pa je pri vseh za naše orožje ugodnih dogodkih v Karpatih in Bukovini pomešano tudi s precejšnjim ponosom. In kdo bi nam zameril? Saj vemo iz pisem, ki jih dobivajo naši ljudje in slovenski listi, da se tam bjejo tudi naši slovenski fantje. Zato so dogodki ne tem odlomku bojne fronte za nas predmet posebne pozornosti.

Uspehi bojev v Bukovini in Karpatih so ti: V **Bukovini** je ustavljeno prodiranje ruskih čet. A naše zmage v Bukovini pri Jakobenyju in Kirlibabi so naredile tudi na rumunsko jaynost velik in za nas ugoden utis. Boje pri Jakobenyju so zasledovale rumunske straže ob meji ter obvedovale pogum našega vojaštva in spretnost naših voditeljev.

Se večji so naši uspehi v **Karpatih**. Na Ogrskem ni nobenega oboroženega Rusa več in vsi prelazi čez Karpate so zopet v naših rokah. Vsi boji se vršijo sedaj že na galiških tleh in naša bojna črta ni nikjer več pretrgana. Najlutejši boji se vršijo zadnje dni na gališki strani v zahodnih Karpatih pri prelazu Lupkow in Dukla. Rusi dobivajo od severa nove čete na pomoč. Na vsak način bi radi potisnili naše čete nazaj. Rusko željo prav dobro razumemo, kajti ravno severno od Lupkovega prelaza leži — **Przemysl**. Če še malo potisnemo Ruse nazaj, pa je Przemysl otet. Za to prihajajo Rusom iz severa nove čete na pomoč. V Karpatih so naši ujeli zadnji teden nad 10.000 Rusov.

Da bi Rusi ne mogli veliko čet pošiljati v Karpate, so naše čete v Galiciji in na južnem Rusko-Poljskem začele živahno napadati ruske postojanke. Rusi se v svojih poročilih posebno pritožujejo čez našo artilerijo in pravijo, da je kakor v peklu, kadar pridejo v ogenj naše artilerije. Sicer pa je položaj v Galiciji in na južnem Rusko-Poljskem v obče nespremenjen.

O dogodkih pred Varšavo ne izvemo nič podrobnega, nemška poročila so silno kratka in malobesedna ter pravijo, da Nemci napredujejo. Severno-zahodno od Varšave in v Izhođni Prusiji so Rusi postali zopet živahnejši, očitno, da razbremenijo nevaren položaj svojih čet pri Varšavi.

Pred srditimi boji v Karpatih.

Poročevalec angleškega lista „Daily News“ poroča dne 1. februarja iz Petrograda, da se v bližnjem času pričakuje na severni strani Karpatov (v Galiciji) velika bitka. V razdalji 130 kilometrov so Avstriji ob Karpatih razpostavili izredno močno armado. Avstrijska armada je zadnje dni že nekoliko napredovala. Rusi pravijo, da so radi tega izvalili Avstrijce iz gozdovih Karpatov, ker jih na odprtem ozemlju v Galiciji lažje napadajo. Zdi se, da bo imela predstoječa bitka na predozemlju Karpatov velik upliv na razvoj cele avstrijsko-ruske vojske. Vojaški strokovnjaki so tudi mnenja, da so borbe ob Karpatih sedaj večje-ga pomena, kot one na srednjem Poljskem.

Avstrijci v Beskidih ujeli 800 Rusov.

V karpatskem ozemlju zahodno od prelaza Dukla (v Beskidih, kakor se imenuje zahodni del Karpatov) so Rusi zadnje dni poskušali svojo srečo s tem, da so uprizorili srdite navale na tamošnje avstrijske postojanke. Posebno pri mestecu Mezolaborcu (severno od Eperjesa), zahodno od prelaza Lupkov je bil ruski napad dne 31. januarja posebno silen. Rusi so navalili velike svoje sile proti našim postojankam ob gorskih grebenih. Na vsaki način je hotel sovražnik avstrijsko bojno četo predreti, a se je moral s krvavimi glavami vrniti na gališko stran. Naši so ujeli 5 častnikov, 800 mož, uplenila dva topa in 2 strojni puški.

Borba pri Gorlicah, Dunajcu in Nidli.

V nedelje, dne 31. januarja se je na bejni črti od zahodno-gališkega mesta Gorlice do rusko-poljskega mesta Andrejev, t. j. ob rekah Dunajec in Nida prčela živahnejša borba med Avstrijci in Rusi. Rusi so svoje tamošnje postojanke oslabili s tem, da so dokaj čet odposlali v karpatske gozdove.

Przemysl kmalu zopet otet.

Berolin, 2. februarja.

Pariški list „Newyork Herald“ piše, da je Avstrija zelo ojačila svojo armado, ki prodira v Karpatih, tako da je v Karpatih sedaj zbrala nad četrt milijona čet. Gibanje avstrijske armade v Karpatih ima očitni namen, za sedaj osvoboditi oblegano trdnjavo Przemysl, pozneje še pa tudi Lvov. Avstrijske čete napadajo neprestano karpatske prelaze, ki so jih Rusi zasedli ter so dosegle veliko uspehov. Če se pomisli, da leži Przemysl v neposredni bližini na severni strani avstrijskega napadalnega prodiranja, se mora sklepati, da bo oteje Przemysla prva posledica avstrijskega prodiranja.

Mir bred Przemyslom.

Madžarski časnikar **Franc Molnar** poroča iz vojnega časnikarskega stana dne 1. februarja: Poročila, ki dohajajo po zrakoplovih iz Przemysla soglašajo v tem, da ruske čete, ki oblegajo trdnjavo, ne podvzamejo v zadnjem času nikake druge delavnosti, nego da izvršujejo službo stalne straže. Rusi so vsako napadanje opustili. Ako ne bi bilo v Przemyslu toliko Avstrijcev, o katerih usodi so mnoge družine zelo radovedne, bi trdnjavo poveljstvo sploh opustilo brezžično brzojavljanje iz trdnjave.

Severo-zahodno od Varšave.

Zadnji čas so se razvili živahni boji med Nemci in Rusi tudi severo-zahodno od Varšave. Rusi, katerim pred Varšavo ne gre posebno dobro, so se navalili z novimi silami na nemške postojanke na severnem Poljskem. Pri mestih Siepre, Skuromin in Mlava (severo-zahodno od Varšave) so ruske čete od 26. januarja do 1. februarja uprizorile več srditih napadov na nemške postojanke, ki pa so se po esrečili. Nasprotno so Nemci pri Vločaveku postavili močan vojaški most čez Vislo. Več nemških polkov je že prekoračilo reko in se pomika na desnem bregu Visle proti ruski trdnjavi Novogeorgjevsk in v smeri proti Mlavi. S tem se namerava ruski sunek v levi bok predvaršavske nemške armade odbiti.

„Doprosrčni“ Rusi.

Ko so naše čete zasedle mesto Kirlibaba, so našli Avstrijci po hišah, kjer so poprej taborili Rusi, listke s sledečimi vrstami: „Avstrijski prijatelji! Rusi smo dobrosrčni ljudje. Radi tega ste se nam smilili, ko ste v karpatskih gozdovih trpeli mraz. Da si svoje otrpnele ude malo ogrejete, smo mi zapustili Kirlibabo, da vam napravimo prostor. Ogrejte se malo, kajti mi se bomo zopet vrnili in bomo svoja dose-danja topla stanovanja zopet od vas zahtevali“. Ruska „dobrosrčnost“ je torej res velika. Razlika je samo ta, da Rusi niso sami prostovoljno zapustili topla ležišča v Kirlibabi, ampak so naši Ruse od tam pregnali. Vrnili se menda tudi ne bodo posebno hitro, ker se Rusi tudi na levem krilu v Bukovini umikajo.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, 3. februarja.

Poveljništvo naše balkanske armade še vedno ni izdalo nobenega poročila o položaju na avstrijsko-srbskem bojišču.

Angleži hočejo Srbom na pomoč.

Angleški listi poročajo iz Egipta, da pripravljajo Angleži tam dve armadi — eno sestoečo iz 80.000 Indijcev, drugo iz 50.000 Angležev — s katerima hočejo Srbom na pomoč. Armadi naj bi se izkrcali v Baru.

Črnogorci streljajo na mrtvaški sprevod.

Iz Rima se 1. februarja poroča: V nedeljo, dne 31. januarja se je po ulicah mesta Kotor pomikal mrtvaški sprevod. Pogrebi so nesli mrtvega Avstrijca na pokopališče. Dva črnogorska bataljona sta začela silovito streljati na sprevod. Več kotorskih prebivalcev je bilo ranjenih. Ljudje so zbežali na vse strani. Krsta z mrtvim je do noči ostala na cesti.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, 3. februarja.

Na Kavkazu ni bilo zadnji teden posebnih dogodkov. Manjše praske so se vršile edino ob reki Coroh blizu mesta Olty.

Hujši boji so med Rusi in Turki v pokrajini Azerbejdžan v Perziji. Turška armada se pomika od Urmia-jezera mimo mesta Choi proti mestu Migri na Kavkazu. Prednje turške čete so že došle v bližino mesta Choi, ki leži na gorski planoti 1200 m visoko in je eno najlepših mest zahodne Perzije. Če se Turkom posreči zavzeti Choi, so Rusi izgubili zadnje svoje oporišče v Azerbejdžanu.

Pri mestu Korna v bližini Bagdađa v turški pokrajini Mezopotamiji so Turki z nenadnim napadom presenetili Angleže ter so razkropili dva angleška bataljona.

V Egiptu so se na izhodnem bregu Sueškega prekopa vršili manjši spopadi med Turki in Angleži. Zasebno poročilo iz Kaire dne 2. februarja pravi, da so Turki že zasedli vso izhodno obal Sueškega prekopa. Angleži imajo sedaj v Egiptu zbranih okrog 180.000 mož prvega in 100.000 mož drugega poziva. Turki pa imajo še samo 180.000 mož. Na južni strani Sueškega prekopa so se morali Angleži umakniti turški sili. Turki močno utrjujejo Jeruzalem, kjer se nahaja turški glavni stan.

V Maroku ogrožujejo močni mohamedanski oddelki mesto Tanger, ki je zasedeno od Francozov.

Boji proti Angležem na morju.

Nemci so priredili Angležem zopet nov strah na morju. Angleški in francoski parniki so pridno prevažali živila in druge potrebščine v angleška in francoska pristanišča. Nemci so sprevideli, da ako bodo dobivali Angleži in Francozi od zunaj tako izdatno pomoč v živilih in strelivu, še ne bo angleško-francoska armada udarjena. Radi tega so poslali sedaj Nemci svoje podmorske čolne, da zastražijo francosko in angleško morsko obalo, napadajo sovražne trgovske ladje, ki prevažajo blago za angleško in za francosko armado in napravijo sovražniku kolikor le mogoče veliko škodo. Iz dogodkov zadnjega časa je razvidno, da so Nemci začeli svoj predrzni načrt že izvrševati.

Nemški podmorski čoln „U 21“ je dne 30. januarja potopil v Irskem morju (med Anglijo in Irsko) tri angleške parnike: „Ben Gruachen“, „Lindablanch“ in parnik, čegar ime še ni znano. Neki drugi nemški podmorski čoln je isti dan v ožini med Francijo in Anglijo potopil angleška parnika „Takumaru“ in „Ikaria“. „Takumaru“ je vozil 95.000 glav zaklane živine za francosko armado, drugi parniki pa so bili obloženi z razno robo. Dne 30. januarja je nemški podmorski čoln severo-zahodno od angleškega trgovskega mesta Liverpool potopil velik angleški parnik „Kelcoan Gaston“. Od nemškega torpeda je bil isti dan tudi močno poškodovan francoski poštni parnik: „Admiral Gantaume“, kateremu pa se je posrečilo še zbežati v neko francosko pristanišče. Istotako je zbežal v varno luko tudi angleški poštni parnik „Graphic“, ki je plul v Irskem morju.

Nenadni pojav nemških podmorskih čolnov v Irskem morju in v ožini med Francijo in Anglijo je vzbudil splošno presenečenje. Vse se žudi nad predrznostjo in izredno hitro vožnjo nemških čolnov. — Nemci so predrli v morski ožini francosko-angleško stražno črto in so se nenadoma pojavili na morju, koder vozi nebroj angleških in francoskih ladij živila, in druge vojaške potrebščine za angleško in francosko armado. Nemški podmorski čolni so švigali z nenavadno hitrostjo po morju in povzročili pri Angležih in Francozih grozen strah. Z moštvom sovražnih ladij so postopali Nemci zelo milo. Brežno so ladje potopili, so pozvali moštvo, naj stopi v rešilne čolne. A ker bo francosko in angleško vojno brodovje gotovo uprizorilo lov na predrzne nemške podmorske čolne, je pričakovati v bližnji bodočnosti hudih spopadov na morju.

Spremembe ministrov.

Vedno z večjo gotovostjo se govori, da bo skupni finančni minister dr. Leon vitez Bilinski moral odstopiti, ker je njegovo stalšče od umora prestolonaslednika France Ferdinanda postalo nemogoče. Priložnost za odstop se je podala sedaj, ko je odstopil zunanji minister grof Berchtold, s katerim se je Bilinski glede zunanje politike popolnoma strinjal. Novi zunanji minister Burian pa hoče imeti okoli sebe ministre,

ki so v vsaj glavnih vprašanjih z njim popolnoma edini. Za nas Jugoslovane je velike važnosti izvedeti, kdo bo Bilinskijev naslednik. Šaati skupni finančni minister je obenem vrhovni upravitelj Bosne in Hercegovine. Skrajja, ko se je začelo govoriti o odstopu Bilinskijevem, so se imenovali tržaski namestnik princ Hohenlohe, bivši mladočeški minister Fiedler in tudi kranjski deželni glavar dr. Sušteršič. Zadnje dni pa se vedno bolj pogosto imenuje bivši ministrski predsednik Koerber. Proti njemu govori baže le to, ker še nikdar v svojem življenju ni videl Bosne in Hercegovine, niti z železnico še ni potoval po njej, in ker ne zna niti besedice hrvaški ali slovenski. Za to uplivi krogi svarijo pred njegovim imenovanjem. Toda Koerber ima baže tudi zelo ugledne zagovornike za se, ki z vso gotovostjo računajo, da prodrejo s svojim kandidatom Koerberjem.

Dosedanji voditelj ministrstva za Galicijo dr. vitez Morawski je imenovan prvim ministrom za Galicijo. Poljski državnozbornski klub je predložil grofu Stürgku, naj imenuje enega izmed poljskih državnih poslancev. Grof Stürgkh z ozirom na sedanj čas, ko počiva vse delovanje v državnih in deželnih zborih, tega ni hotel storiti. Vsled tega je odstopil predsednik poljskega kluba dr. Leon, o katerem se govori, da je bil tudi sam kandidat za galiskega ministra.

Govorice, da odstopi grof Stürgkh, so že skoraj popolnoma utihnile. Mi smo že zadnji čas rekli, da je Stürgkhovo stalšče za sedaj zelo trdno.

Razne novice.

* **Našim prijateljem.** Brzo hitimo zaželenemu številu naročnikov nasproti. Zadnja številka našega lista se je tiskala že v 19.400 iztisih. Prijatelji, še malo je treba poagitrati in naš list bo izhajal v 20.000 iztisih. Naš list, vaš list, naša čast, vaša čast! Od kod bo prišlo največ novih naročnikov?

* **Deželne doklade na Štajerskem.** Poročali že smo, da je deželni odbor štajerski sklenil z vsemi glasovi proti glasu dr. Verstovška zvišati deželne doklade za 15%. V imenu poslancev Slovenske Kmečke Zveze sta poslanci dr. Korošec in dr. Verstovšek pri ministrskem predsedniku in finančnem ministru vložila pismo in ustmeno ugovor proti zvišanju doklad. Deželni glavar grof Attems pa je na to hodil v družbi z nekaterimi nemškimi odborniki prositi, da se zvišanje dovoli in odobri. Kaj je vlada rekla, ne vemo, gotovo pa je, da zvišanja za 15% ni dovolila. Zada deželni odbor je pretekli teden nanovo sklepal in sklenil, deželne doklade zvišati samo za 10%. Slovenski odbornik dr. Verstovšek je glasoval tudi proti temu zvišanju. Nemška večina deželnega odbora se je obrnila tudi na javnost in v graških listih na dolgo in široko razpravlja, zakaj je storila ta usodepolni korak. Nas zanima iz nemškega oklica le proračun za leto 1915.

Ta deželni proračun zaznamuje izdatkov K 18.712.948, in lastnega čistega pokritja 1.205.849 K, tako da znaša skupni primanjkljaj 17.507.099 K. Zanimivi so deželni izdatki: 1. za deželno zastopstvo 89.400 K (0.48%); 2. splošna deželna uprava stane K 894.037 K (4.78%); 3. doneski za upokojinski zaklad 506.466 K (2.7%); 4. oskrbovanje redarskih in varnostnih zadev 454.662 K (2.43%); 5. ceste, vode in železnice 429.051 K (2.29%); 6. **poljedelstvo 491.638 K (2.63%)**; 7. šolstvo, zlasti ljudsko šolstvo 8.960.095 K (47.08%); 8. bolnišnice in skrb za ubožce 4.935.461 K (26.38%); 9. obresti za dolgove in amortizacije 1.908.138 K (10.20%); 10. za obrtništvo 34.000 kron (0.18%); 11. različno 10.000 K (0.05%).

Ker smo Slovenci na Spodnjem Štajerskem po ogromni večini poljedelci in ker je za poljedelstvo na celem Štajerju določeno le pol milijona kron, za to je umevno, zakaj slovenski odbornik dr. Verstovšek ni glasoval za zvišanje in zakaj so slovenski poslanci hodili tudi na Dunaj k osrednji vladi ugovarjat proti temu davku. Ugovoru slovenskih poslancev se gotovo pridružuje vso slovensko ljudstvo na Spodnjem Štajerju brez razlike političnega mišljenja, kajti dežela ne vodi vojske, da bi potrebovala novih davkov, svoje gospodarstvo pa bi lahko uredila že v mirnih časih ali pa drugim potom. Naši poslanci in njih zastopniki v deželnem odboru pa tudi z ozirom na žalostne dogodke na Slovenskem Štajerju mesca avgusta in septembra nimajo nobenega povišja, olajšati stališče nemške večine, kajti za vsa preganjanja, sramota in napadanja, za vse solze in žrtve še vedno niso dobili javnega zadoščenja.

Upamo, da osrednja vlada tudi zadnjega sklepa deželnega odbora ne bo potrdila, ker sklep ni bil soglasen, in je za vso bodočnost nevarno, ako se enkrat nesoglasnemu sklepu deželnega odbora dovoli odobrenje.

* **Vojna pobožnost.** Na Svečnico se je vršila v mariborski stolnici — zdaj že sedma — vojna pobožnost. Od rane službe božje naprej je bilo čez dan Najsvetejše izpostavljeno, in pred njim se je mnogo, mnogo molilo za naše vojske na bojiščih, za ranjence in ujetnike, za umrle vojake, a tudi za vse, ki živijo doma, pa so hudo prizadeti po sedanj vojski. Popoldne ob 4. uri so bile litanije z molitvami ob času vojske in z blagoslovom, zatem pa je sledila iz domoljubnega srca prihajajoča in genljiva pridiga prevzvišene ga gospoda knezoškofa. Na podlagi poglobitve praz-

niške skrivnosti, namreč darovanja Gospodovega v templju, so nadpastir svoje mnogoštevilne poslušalce opominjali, naj darujejo Bogu pokorščino do božjih, cerkvenih in koristnih državnih zapovedi po vzgledu božjega Odrešenika in njegove Matere, s pokorno življenjem po vzgledu 84 letne vdove Ane, ki je celih 62 let s postom in molitvijo Bogu služila v templju, in bogoljubno smrt po vzgledu starčka Simeona, ki se ni bal smrti, ker je bil pravičen in bogaboječ. Trojna ta daritev bo nam samim v duhovni dolžec, izprosil pa tudi božjo pomoč cesarju, domovini in našim hrabrim vojščakom. Slovesen nadpastirski blagoslov je zaključil času preprimerno pridigo. Kakor vojakom na bojiščih, tako je namreč nam vsem v sedanjih vojnih časih treba velike, izredne požrtvovalnosti, če hočemo vzveličavno prenašati vedno bolj občutne grozne posledice svetovne vojske, ki ji še ni videti konca...

† **Č. g. Vincenc Žolgar.** Mlad je moral leči v hladni grob naš delavni g. Vinko Žolgar. Huda želodčna bolezen je pokončala mlado življenje. O njem veljajo besede Božje Modrosti: „Ker je bil Bogu všeč, je bil ljubljén in ga je (Bog k sebi) vzel.“ (Modr. 4, 10). — Rodil se je Vinko Žolgar 2. januarja 1878 v Podčetrtru. Že v ljudski šoli je kazal posebno nadarjenost in veliko veselje do učenja. Prvi gimnazijski razred je dovršil v Celju, potem je nadaljeval svoje študije v Mariboru, ker je bil sprejet kot gojenec v deško semenišče. Maturiral je l. 1900 z odlično. Odločil se je za duhovski stan in je marljivo nadaljeval bogoslovne študije. Že v tretjem letu bogoslovja je služboval kot kaplan v Trbovljah, pri Sv. Križu tik Slatine in sedaj že sedmo leto pri Sv. Magdaleni v Mariboru. Svojo službo v cerkvi in v šoli kot katehet je izvrševal z verno vestjo in natančno. Skoraj ves prosti čas, kolikor mu ga je še preostalo, pa je posvetil delovanju v raznih katoliških društvih. Tako je z verno vodil razna katoliška slovenska društva že v Trbovljah in pri Sv. Križu; pri Sv. Magdaleni pa je bil duša vsega društvenega življenja. Zadnje leto je ob nedeljah zbiral okrog sebe otroke slovenskih starišev ter jih učil slovenski brati in pisati. Velik napor in že zastarela želodčna bolezen je strla njegove moči in prekinila njegovo delovanje. Šel je iskat zdravja k usmiljenim bratom v Gradec, a bilo je že prepozno. Svojo bolezen je prenašal vdan v voljo božjo. Še pred operacijo piše iz bolnišnice: „Zdravniki so rekli, da mora moj želodec priti pod nož. Na vsak način sem v nevarnosti! Pa pripravljen sem, darovati tudi svoje življenje, ako je božja volja tako. Stiri najst dni po operaciji dne 26. januarja 1915 je smrt pokončala mlado življenje. — Truplo rankega se je prepeljalo iz Gradca k Sv. Magdaleni v Mariboru na splošno željo faranov. V Gradcu se je v petek dne 29. januarja pogreb zelo slovesno izvršil. Udeležilo se ga je mnogo graške duhovščine, kakor tudi mnogo graških Slovencev. Med drugimi je bilo opaziti gosp. prosta Schabl, umirovljenega dekana Jurčiča in nekaj slovenskih visokošolcev. Truplo je blagoslovil vojni kurat Peter Jurak ob veliki asistenci usmiljenih bratov duhovnikov in več svetlih duhovnikov. Po izvršenem blagoslovu je mestno pogrebno društvo prepeljalo delavnega in zaslužnega duhovnika na južni kolodvor in od tam v Maribor, kjer se je vršil pogreb v soboto ob 2. uri popoldne. Sprevod je vodil ravnatelj bogoslovja, Č. g. kanonik dr. Matek. Obče priljubljena rankega je spremljalo k zadnjemu počitku okrog 30 duhovnikov. Množica občinstva je bila nepregledna. Udeležil se je pogreba magdalenska Marijina družba z zastavo, Slovensko kat. izobraževalno društvo v Studencih z zastavo, Katoliško delavsko društvo v Mariboru, udje magdalenske podružnice „Slovenske Straže“ kot svečarji, 4 višji razredi magdalenske deške šole štev. 3 z učiteljstvom vred, učiteljstvo in učenci šole na Teznu, oskrbnik in kancelist mariborske bolnišnice, oskrbnik Zöhrer iz Radvanj, oskrbnik knezoškofijskih posestev g. Baumann, več odličnih oseb, kot trgovcev, meščanov, odposlanstvo šolskih in usmiljenih sester v Mariboru in nebroj drugega občinstva, ki je spremljalo obče priljubljenega duhovnika k zadnjemu počitku. Nagrobni govor je imel Č. g. kanonik dr. Matek, ki je v kratkih in jedrnatih besedah opisal požrtvovalno delovanje dragega pokojnika v cerkvi, šoli in povsod, kjerkoli se mu je nudila prilika. Krsto sta krasila 2 venca magdalenske duhovščine, venec podružnice magdalenske „Slovenske Straže“ in šopek magdalenskih cerkvenih strežnikov. Pokopani je bil v žrči rankega magdalenskega dekana kanonika g. Rožaneca. Legel je v prezgodnji grob mlad duhovnik, ki je posvetil vse svoje moči in svoje življenje delu za cerkev, domovino in katoliško ljudstvo.

Kar sil ti dalo je nebo,

Posvetil ti si vse mladino,

Posvetil vse si domovini! (S. Gregočič.)

* **Vojni kurat Č. g. Golec ušel iz sovražnikovih rok.** Č. g. Janko Cegnar piše o vojnem kuratu Č. g. Golecu svojemu prijatelju: „Dovoli, da Ti napišem, kaj mi piše moj prijatelj Jarež Golec, vojni kurat pri 97. pešpolku. Danes sem prejel njegove vrstice. Bil je odlikovan. Piše mi: 'Hvala lepa za dopisnico in častitke. Ne zmerno veliko smo pretrpeli. Mučijo me legije uši in revme. Srečen vsak, ki ni okusil te grozne vojne. Jaz imam prav malo upanja, da se še sploh kdaj vidimo, ker v prihodnji bitki pride tudi na nas vrsta, da se preselimo z bojnega polja v Aarahamovo naročje.' To so drugačni glasovi. A tudi on je skušil marsikaj. Sovražnikova krogla mu je prebila kapo 26. avgusta: ko je bil takrat razkropljen njegov oddelek, se je skrival z nekim častnikom po podstrešju v slami. Neki civilist je streljal na nju z

revolverjem; eden izmed obeh je na to ustrelil dotičnega izdajalca, nato sta se skrivala po vrtovih in gozdih, dokler nista srečno ušla iz sovražnikovih rok.

*** Učitelj Ferdinand Kovačič** (služboval v Selnici ob Dravi), sedaj pri 87i pešpolku piše dne 19. januarja s severnega bojišča svoji sorodnici v Ptuj: Odgovarjam kar danes na Vaše pismo, ki sem je zdaj prejel. Zdaj imam čas. Vsak hip pa lahko pride kaj družega. Vesel sem, da se spominjate mene sedaj v časih, ko mi res ne gre ravno dobro. Vendar prenesem vse muke rad in s potrpežljivostjo, ker storim marsikateremu svojemu bližnjemu dobro, mu lajšam bolečine in to mi da veliko zadoščenje. Res, ni lepšega, kakor trpečemu pomagati in za to se mi nudi pri saniteti obilo priložnosti. Ako mi Bog da milost, da se vrnem iz vojne, bodem ustno pripovedoval prizore, da bodete rekli, to ni mogoče, da bi bilo tako. Nekaj pa Vas bode najbolj veselilo, da Vam poročam. Gledal sem večkrat smrti v oči in to me je naučilo moliti. Čutim se srečnega. Drugič več. Pšite še kaj. — Mirko.

*** Dve zlati kolajni za hrabrost** (I. in II. vrste) je dobil 22letni prostovoljec pri pešpolku št. 7 Franc Močnik, doma iz Skornjave v župniji Sv. Martin ob Paki. Povišan je bil tudi v štabnega narednika. Močnik se je boril na severnem bojišču in se nahaja sedaj ranjen v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu. Slovenski vojaki! Junaški Močnik Vam naj bo v spodbudo, da greste s pogumom v boj za cesarja in domovino!

*** Odlikovani slovenski polki.** Naš slovenski 26. domobranski pešpolk v Mariboru se je v vseh dosedanjih bitkah tako junško boril, da je našel priznanje na najvišjem mestu, vsled česar so bili doseženi odlikovani sledeči junaki: Z redom železne krone III. razreda polkovnik Schönauer, podpolkovnik N. Schmidt in stotnik Kisvarday; z vojaškim zaslužnim križcem III. razreda z vojnim okrasom so bili odlikovani: podpolkovnik Volpi, major baron Pasetti, ter stotniki Kišvarday, Herman Jurkovič, Oborny, Greiner (pade), nadporočnik Kordiš in Fritz (oba padla). S srebrno zaslužno kolajno na traku vojaškega zaslužnega križca so bili odlikovani stotniki: Zwiirn, Josst Novotny, nadporočniki Brišnik, Löschner, Luger, poročniki Živny in Dovrtil, štabni narednik Slanič je pa bil odlikovan z veliko srebrno in z zlato kolajno za hrabrost. V nedeljo, dne 31. januarja, so pa bili s kolajnami za hrabrost na mariborskem Glavn. trgu odlikovani sledeči junaki: praporščak Berek in Wewalka, štabna narednika Ivan Slanič in Valentin Temel, narednika Jožef Pogrečič, J. Sonnenschein, četovalje Rudolf Gnus, Jožef Reichmann, korporal Jožef Kokl, Jakob Teršek, Štefan Plečko, Jožef Puntigam, Janez Lisenc, Franc Mašer, Janez Polanc, Janez Goričar, Franc Vivod, frajtarij Martin Neuger, Franc Svoboda, Franc Vitrih, pešci Franc Emeršič, Franc Kotolker, Henrik Golob, Anton Strašek, Jožef Maček in Jurij Obrulj.

*** J. Črne,** član trboveljskega Orla, nam pošilja čaljšo pismo, v katerem ob svojem slovesu, ko je šel na bojišče, vse brate Orle prav prijateljsko pozdravlja.

*** Pismo mrtvega vojaka,** katerega pri življenju ni mogel oddati. Ivan Čekun, korporal 87. pešpolka iz Hrastnika, prej mesarski pomočnik v Laškem pri g. Gradtu, piše z bojišča svojim starišem 3. decembra 1914. Nosil ga je v žepu do 20. decembra. Ta dan ga je zadela smrtonosna krogla v glavo. Njegov prijatelj, doma iz Hrastnika, po imenu Florian Drole, pa mu je vzel pismo iz žepa in ga je poslal njegovim starišem. Pismo se glasi: Dragi stariši! Iz srea Vas lepo pozdravim, posebno pa Vas ate in mama, vse brate in sestre, Petana in Gorence. Tukaj na bojišču sem našel veliko znancev: Dolžnikov, Gusli, Govejškov, Loize, Pucl, Alt, Knez, Drole, Roterič, Gusli, Lampretov, Loizek, so se vsi zdravi. Jaz Vam bom malokdaj pisal, ker nimam papirja ali dopisa. Ne morem jih nikjer kupiti. Denarja imam dosti. Za jesti nimam dosti, hvala Bogu. Zdrav sem tudi še dosedaj. Če pa kedaj pridem domov, potem Vam bom povedal, kako se mi je godilo, ker to popisati je nemogoče. Z Gradom Karlekom sva bila tudi že skupaj. On je pri mesarjih. Smo dve minuti oddaljeni drug od drugega. Grem vsak dan k njemu. Pozdravim tudi brata Miheta in njegovo Naniko in vse Lešne. Jaz mislim, da ne bo dolgo trpelo, da se bomo kmalu videli zdravi in veseli. Torej, ako dobite moje pismo, dajte mi takoj odpisati. Če ste še vsi zdravi in živi. Zdaj pa Vas še enkrat lepo pozdravim in ostanem Vaš hvaležni sin Ivan. — Njegov tovariš Florian Drole piše: Ko sva bila skupaj v boju, zadela je njega smrtonosna krogla v glavo. To je njegovo zadnje pismo, ki ga Vam je mislil poslati in ga ni mogel več oddati. Ko sva bila skupaj, sem mu vzel denar in uro, Denarja je bilo 6 K 11 v in to pismo.

*** Iz ruskega ujetništva** piše rezervist 87. pešpolka 11. stotnije Jernej Miklauc dne 20. decembra 1914 pismo, došlo v Arlico pri Vuhredu dne 20. januarja 1915: Dragi stariši, brat in sestre! Vse Vas lepo pozdravim in v duhu obijam ter Vam naznanim, da sem še pri življenju. Od dne 25. avgusta nisem mogel več pisati iz Galicije. Sedaj se nahajam daleč na Ruskem v selu (vas) Iszalko blizu Azije ujet. Tukaj nas je mnogo ujetnikov skupaj, ali znanega nimam nobenega. Rane so mi dobro zacelile, samo glava me še boli. Bog daj skoro mir! Ako bom zdrav, pridem na sklenjenem miru domov. Tukaj se vsako pismo uradno pregleda, predno gre naprej.

*** Šest bratov padlo v vojski.** Zelar Leopoldsberger v vasi Griesskirchen na Gornjem Avstrijskem je imel sedem sinov. Vseh sedem je odšlo na vojsko. Od

teh sedem bratov je še komaj eden ostal pri življenju. Dva s-a padla v Srbiji, dva pri Przemyslu in dva na Rusko-Poljskem. Edini preostali sin je bil poprej naddelavec v nekem rudniku na Laškem. (Ta je dobil kroglo v nogo, a je že ozdravel in se je zopet vrnil na bojišče. S'ari oče se radi izgube šestih sinov ni mogel potolažiti in je žalosti umrl.

*** Nabori črnovojnikov letnikov 1891, 1895 in 1896** se bodo na Spodnjem Štajerskem vršili od dne 10. februarja do dne 31. marca. Za letnik 1896 so nabori posebej določeni in se vršijo nekaj tednov pozneje kot za letnike 1891 in 1895.

*** Črnovojniki, 42 let stari.** Domobranski minister je odločil, da oni črnovojniki, ki so bili pred dopolnjenim 42. letom vpoklicani pod orožje, ostanejo še pod orožjem, tudi če so sedaj že dopolnili in prekoračili 42. leto, dokler se črni voj ne razpusti. Vse prošnje za oprostitev iz tega razloga ostanejo torej brez uspešni.

*** Pegasti legar v Avstriji.** Zdravniški oddelek avstrijskega notranjega ministrstva naznanja, da je od 24. do 30. januarja zbeleženo na rovo 767 oseb na pegastem legarju. Od teh je 7 slučajev v Gradcu, 464 v ujetniškem taboru v Thalerhofu pri Kalsdorfu, 11 v Knittelfeldu, 2 v Oberwölzu, 1 v Eisenerzu, 29 pri Sv. Mihu nad Ljubnem in 83 v Wölfsbergu na Koroškem. — Če upoštevamo, da je samo na Štajerskem zopet 514 oseb v dobi 6 dni obbolelo za to nevarno kužno boleznijo, moramo biti zelo previdni, da se ta nesreča ne zanesa tudi na Spodnji Štajer. Da se obvarujemo pegastega legarja, veljajo predvsem ta-le določila: Pri vsakem sumljivem slučaju se mora takoj poklicati zdravnik. Napraviti se mora takoj, ko je zdravnik spoznal legar, naznanilo na občinski urad. Strogo se mora v hiši in na dvorišču skrbeti za svaigo in red. Gospodi je naj skrbeti, da se popolnoma zatre o uši in bolhe, katere prenašajo to bolezen. Rane in bolhe, ki so se vrli iz bojišča, se mora z veliko paznostjo osušiti mrčesa, posebej o pozornost je treba obrniti na to, da se obleka bolnikov dobro razkuži. Uši ali bolhe se sedni dan, ko so sesale kri bolnega človeka, lahko s pikom zasrpijo zdravo osebo.

Kako se spozna pegasti legar? Zadnji čas se je tudi na Štajersko zanesla nevarna kužna bolezen — pegasti legar. Kako se ta bolezen spozna? Najprvo se loti človeka huda mrzlica in velika razburjenost; temu sledijo posebi in izpuščaji po telesu. Pegasti legar se pojavlja v prvi vrsti v prenapolnjenih stavovanjih, bolnišnicah in kaznišnicah. Glavni vzrok te bolezni je premala snaga telesa. Zdravniki pravijo, da so glavni povzročitelji te kuge uši in bolhe. Po tem mrčesu in po obleki obolelih, ali pa z dotikanjem bolnikov, se lahko naležemo pegastega legarja. Bolezen izbruhne navadno tekem 8 dni. Predznaki pegastega legarja so: 2 do 3 dnevni močni glavobol, potnost, bolečine v udi, mrzlica in velika utrujenost. Temu se še pridruži velika vročina, ki znaša večkrat 40 do 41 stopinj Celzija. Bolnik tudi izgubi splošno. Tretji ali četrti dan, le malokdaj pa pozneje, se pojavi po celnem životu — samo po obrazu ne — kakor leča velike bledordebe ob robovih, nekoliko bledše lise, zlasti ob stranskih delih prsi. V posebno težkih slučajih postane koža temnejše barve. Bolniki ležijo s temnorudečim obrazom, polodprtimi očmi in popolnoma brezčutno. Od bolnika se širi čuden duh. Iz emicije, v kateri leži bolnik, se prebudi navadno še le v tretjem tednu, če že v zadnjih dneh drugega tedna ne nastopi smrt.

*** Sokrivci umora prestolonaslednika — obešeni.** V Sarajevu so bili v sredo, dne 3. februarja, 3 sokrivci umora prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove soproge obešeni. Izvršitev smrtne obsodbe je zadela sokrivce: Veljko Čabrinoviča, Miško Jovanoviča in Danilo Ilića. Na smrt obsojena sokrivca Janko Milović in Njedo Kerović sta bila od cesarja pomiloščena in obsojena prvi na dosmrtno, a drugi na 20letno težko ječo.

*** Sladkor se ne bo podražil.** Avstrijski sladkornitovarnarji so sklenili, da letos sladkorja ne bodo več podražili.

*** Skrb za semena.** Preskrbite si brez odloga semena od zgodnjih zelenjadnih rastlin! Zanesljivo seme je sicer drago ali vendar veliko ceneje, kakor razna šara, ki jo prodajajo krošnjariji od blizu do daleč. Ako hočemo v pr. pri letni zgodnji glavni solati, moramo seati zgodaj, a tudi pravo zgodnjo vrsto, ki se hitro razvija in že meseca maja naredi glave. Ravno tisto velja za vsi drugo zgodnjo zelenjavo. Ni nam ne korist, ako se emo še tako zgodaj, ako nimamo primerne, zanesljivega semena. V sledečih vrstah navajamo vse tiste zelenjadne rastline, o katerih sodimo, da bi bile primerne in ki se dajo prav lahko zgodaj vzgajati. (Voklepaju sonca značene najbolj zgodnje vrste dočimnega zelenjadnega plemena. a) Zgodnje kolerabe (dunaške zgodnje, modre in bele, erfurtske). b) Zgodnje zelje (sladkorno in erfurtsko zelje). c) Zgodnja repa (maieva bela in rumena morakovska). d) Zgodnja glavna solata (pariška sladkorna, maieva, cesar Viljem), berivka (zgodnja bela). e) Zgodnje korenje (Nartrise, Karentan). f) Špinača (Viktoria, tumb). g) Grah (sladkorni grah, ki se uživa v stročju, zgodnji nizki); zrnati grah, ki se uživa od njega samo zrnje (ekspres, Verhote, zgodnji majer). h) Zgodnja (ortlična, grmičasta) fižol (rumeni, voščeni in zeleni flagolet). i) Bob (zgodnje vrste). j) Zgodnji krompir v raznih prekušenih domačih vrstah.

Novi predpisi pri uporabi bele moke. Ministrstvo je izdalo novo odredbo, ki vsebuje določila o u-

porabi bele moke za izdelovanje peciva. Nova naredba popolnoma prepoveduje uporabo fine pšenične moke za izdelovanje belega peciva. V bodoče se bode smelo za pecivo uporabiti le 50% pšenične moke za kruh in kuho, ali ržene moke ali zmesi teh mok, vse ostalo se bo pa moralo nadomestiti z drugo moko kot ječmenovo, koruzno, ovseno moko ter moko iz riža in krompirja. Dovoljeno je, da se sme kruhu pridjati 5 odstotkov sladkorja. Izdelovanje peciva iz pšenične moke brez označene primesi pa ni samo prepovedano obrtnemu izdelovanju, ampak tudi zasebni uporabi. Ta postava stopi v veljavo dne 6. februarja t. l.

*** Gornja Sv. Kungota.** Popolnoma nepričakovano in nenadoma je v četrtek, dne 28. januarja, ob 11. uri dopoldne, nagle smrti umrla gospa Ivana Mayer, žena tukajšnjega gostilničarja in občinskega predstojnika g. Jožefa Mayer, ter je bila v soboto, dne 30. januarja, dopoldne slovesno pokopana.

*** Slivnica pri Mariboru.** Dne 29. januarja smo pokopali v Slivnici 13letno, pridno dekle Anko Pungartnik, hčerko posestnika Franca Pungartnik v Orehovivasi. Kruta smrt jo je pograbila, vsled bridkega žalovanja, ker je moral skrbni oče k vojakom. Še dva dni pred smrtjo je pisala očetu zelo ganljivo pismo in se poslavljala od njega v večnost. Zadnjo uro pred smrtjo je želela še videti očeta, a žal, ta želja se ji ni izpolnila. Vojaška oblast je očetu dovolila, da je smel k pogrebu. Na svidenje nad zvezdami!

Fram. Dne 23. januarja je umrla po enodnevni bolezni nenavadno pridna žena, zlata mati dobro izrejenih otrok ter kakor čebelica skrbna in marljiva gospodinja, šele 46 let stara kmetica Lucija Kotnik iz Fram. Srečno pomilujemo dobrega moža in pa pridne otroke!

Fram. V bolnišnici v Stockerau pri Dunaju je umrl vsled ran vojak Anton Lešnik iz Fram dne 18. januarja. V četrtek, dne 21. januarja, pa je umrl tudi vsled ran na Dunaju mlad in blag mladenič Mat. Kobalej iz Požega pri Framu.

Gornja Poljskava. Iz naše župnije jih je baje že več mrtvih od na bojno polje odišlih vojakov. Zanesljivo se je izvedelo, da je od ruske krogle zadet padel mladi prostovoljec Karol Herman, sin tukajšnjega c. kr. poštarija; umrl je vsled ran v bolnišnici Gyöngyös na Ogrskem dne 10. januarja. Umrl je pa tudi vsled prehlajenja tukajšnji kmet Anton Pliberšek v Tržiču na Primorskem dne 20. januarja. Zapušča vdovo z štirimi nedoraslimi otroci.

*** Kozje.** Tožba dr. Jankoviča proti Antonu Kovačič in odgovornemu uredniku „Štajerca“ Karolu Linhart se je vršila zadnjo soboto, dne 30. januarja, pred okrožnim sodiščem v Mariboru. Prišlo je pa do sprave, Kovačič in Linhart sta z obžalovanjem preklicala vse obdolžitve proti dr. Jankoviču. Opozarjamo na tozadevno izjavo med našimi inserati!

*** Mestinje-Sv. Peter** na Medvedovem selu. — Kmetijska podružnica Mestinje-Sv. Peter na Medved. selu obhaja v nedeljo, dne 7. februarja, ob ½3. uri popoldne, pri g. A. Smehu na Mestnju svoj občni zbor z navadnim spredom. Pri tej priliki se izroči slovesno udu podružnice, Tomažu Smeh, od kmetijske družbe priznana bronasta medalja za zasluge na polju sadjarstva in vinarstva. Poučen govor je prevzel ravnatelj g. Bele. Udje, pridite tokrat polnoštevilno!

*** St. Pavel pri Preboldu.** Dne 25. januarja je umrl v Moravski Ostravi tukajšnji rojak, mladenič Janez Skok. Bil je na severnem bojišču. Star je bil 26 let. Svetila slovenskemu junaku večna luč! Količor je znano, jih je iz naše župnije umrlo do sedaj pet vojakov. Torej je naša župnija že prinesla mnogo žrtev na altar domovine.

*** Zahvalo.** V prodajalni tiskarne sv. Cirila v Mariboru je bilo moštvo 1-VI. maršstotnije obdarovano z raznimi toplimi zimskimi predmeti, ki jih je za vrle vojake darovalo šolsko vodstvo v Središču. Hvaležni vojaki izrekamo tem potom slavnemu šolskemu vodstvu, posebno g. nadučitelju Kosiju, vsem poštvovalnim gospe in gospodičam, učenkam ter vsem, ki so pripomogli, da smo bili tako bogato obdarovani s toplimi predmeti, najiskrenejšo zahvalo. Obljubljamo, da se Vam bomo izkazali hvaležno in bomo povsod v boju pokazali svojo slovensko hrabrost. V imenu 1-VI. maršstotnije: Ljudevit Flucher, podčastnik.

*** Pogrešajo se:** Franc Anžel, 47. pešpolk, 3. stotnija, doma iz Smolincev pri Sv. Antonu v Slov. gor. Od 7. septembra ni več glasu od imenovanega. Če kdo kaj ve o njegovi sodi, se uljudno prosi, naj blagovoljno sporoči na naslov: Josip Stelcar, Stolna ulica št. 6, Maribor. — Franc Leskošek, rezervist 87. pešpolka, 8. stotnije. Odgovor se prosi na naslov: Amalija Leskošek, posestnica, Pilštanj. — Jurij Pilih, maršbataljon 1-87, maršstotnija 2, vojna pošta št. 201. Ako kdo kaj o njem ve, naj blagovoljno naznaniti pod naslov: Valentin Krajnc, posestnik, Vojnik pri Celju. — Avgust Kurboš, 4. maršstotnija, pešpolk št. 47, vojna pošta št. 73. Prosim, če kdo kaj ve o njem, naj naznani Alojziju Kurboš, posestniku v Spodnjem Porčiču, pošta Sv. Trojica v Slov. gor. — Martin Schmezer, rezerve-korporal, domobranski pešpolk št. 26, 3. stotnija. Če kateri njegovih tova (sest-sobojnikov) o njem kaj ve, se lepo prosi, da to naznani njegovemu tastu Jožefu Trupej, Zalag, pošta Jurkloster. — Prostak Jožef Muršec, od 47. pešpolka, 14. stotnija, vojna pošta št. 73, doma od Sv. Bolfanka v Slov. gor. pri Ptuj, prostak Lovrenc Muršec od 26. domobranskega pešpolka, 1. stotnija, 4. voj. vojna pošta št. 48, doma iz Nadbišeca, pošta Sv. Lenart v Slov. gor. Če je komu kaj znano o teh dveh, naj blagovoljno sporoči sestrji Elizabeti Muršec v Bišu, pošta Sv. Bolfank v Slov. gor. — Črnovojnik F. znani njegovi soprogi Antoniji Ozmeč, posestnici v Vogričevcih, pošta Ljutomer. — Janez Slemenšek od 87. pešpolka, 1. Vogrinec, posestnik v Kapelah št. 24, rojen leta 1873. Služil je pri črnovojniškem maršbataljonu št. 14, 1. stotnija, 2. voj. vojna pošta št. 186. Odšel je v Galicijo dne 7. decembra iz Bazovice. Odgovor se prosi na Janeza Vogrinec, Kapele št. 24, pošta Dobova pri Brežicah. — Moj mož Friderik Dokl iz Stajngrove pri Sv. Benediktu v Slov. gor. je na severno bojišče odšel že dne 27. julija ter o njem ni nobenega glasu že od dne 3. oktobra. Ako bi kdo kaj o njem vedel, naj se oglasi na njegovo ženo Terezijo Dokl, Sv. Benedikt v Slov. gor. Za njegov trud bode ga radevoljno odškodovala. — Janez Rihtarič,

26. domobranski pešpolk, 16. stotnija, vojna pošta št. 48. Može je, da zna kateri njegovih tovarišev, kaj se je z njim zgodilo. Prosimo ljudno, naj sporoči njegovi materi. Naslov: Marija Rihtarič, Gradišče št. 39, Sv. Barbara v Haložah. — Fr. Weiss, infanterist pešpolka št. 47, 10. stotnija, 1. voj. doma iz Braunsveiga pri Račah, Odgovor na: Franc in Marija Weiss v Braunsveigu, pošta Rače. — Janez Ozmeč, 87. pešpolk, 2. bataljon, 3. stotnija, 1. voj. vojna pošta št. 73. Imenovani je poslal zadnje poročilo svoji ženi pred tremi meseci iz Vipave. Od tega časa ni več glasu o njem. Govorilo se je, da leži nekje v bolnišnici. Kdor kaj ve o imenovanem, naj blagovoli naključno, 3. voj. na severnem bojišču. Kdor bi kaj vedel o njem, naj blagovoli sporočiti njegovim staršem na naslov: Martin Slemenšek, pošta Drvar, Bosna. — Jožef Rajh, pešpolk št. 87, 5. stotnija, vojna pošta št. 73. Kdor zna kaj gotovega o njem, se prosijo, naj naznani Alojziju Habjančič v Vičanskem vrhu, pošta Velika Nedelja. — Janez Suligoj, pešpolk št. 87, 11. stotnija. Če bi njegovi sodelavci kaj vedeli o njegovi usodi, se prosijo, da bi naznanili njegovi materi Tereziji Sulgoj v St. Ilju, pošta Mislina. — Feliks Lipovec, rezervist 87. pešpolka. Odgovor na Marijo Lipovec, posestnica v Mekotnjaku, pošta Ljutomer. — Friderik Kraner, 26. domobranski pešpolk, 2. stotnija. Odgovor njegovi ženi Veroni Kraner, Ročica, pošta Sv. Jakob v Slov. gor.

* **Ormož.** Članom izobraževalnega društva se naznanja, da se je prenesla društvena knjižnica zopet v prostore ormoške posojilnice, kjer se dobijo knjige in časopisi po nedeljah in praznikih od 8. do 10. ure dopoldne. Med tednom se dobijo knjige in časopisi pri posojilniškem tajniku.

* **„Slovenski Sadjar.“** Izšla je 1. številka III. letnika lista „Slovenski Sadjar“, ki ga izdaja deželni sadjarski učitelj M. Humek. Mnogovrstna, izključno sadjarska vsebina je vsebna za vsakega sadjarja, ki hoče napredovati v tej stroki. Ako upoštevamo še krasno barvano prilogo, ki je pridejana vsaki drugi številki in pa dovršeno zunanjo opremo, moramo list prav toplo priporočiti vsem sadjarskim interesantom. Izhaja 15. vsakega meseca in stane celoletno 3 K. Naroča se pri upravitelstvu „Slovenskega Sadjarja“ v Ljubljani, Linhartova ulica št. 12. — List našim slovenskim štajerskim sadjarjem toplo priporočamo!

* **„Svetovna vojska.“** Sedmi sešitek je ravnokar izšel in nadaljuje s popisom bojev med avstrijskimi in ruskimi četami. V njem so objavljena zelo zanimiva, ponajveč izvirna poročila naših slovenskih vojakov. Pisma Kranjcev, Stajercov, Korošcev, Gorčanov in Primorcev so zanimivo zbrana, tako, da nudi sešitek jasno sliko o trpljenju in junaštvu slovenskih vojakov v Galiciji. Prihodnji sešitek pa bo prinesel životopise padlih slovenskih junakov. Kmalu na to bo prinesla „Svetovna vojska“ tudi že objavljeni zemljevid evropskih bojišč v slovenskem jeziku; ta zemljevid bo nudil še mnogo več, kakor se je prvotno poročalo in se bo zato zaračunal naročnikom „Svetovne vojske“ posebej z 1 K in se ne bo štel v sešitke. Sam za se kupljen bode pa veljal zemljevid 3 K. — Naročnike „Svetovne vojske“ se pa opozarja, da je s šestim sešitkom, ki smo ga razposlali že sredi meseca januarja, potekla naročnina za prvo četrtletje in se jih prosijo, da takoj pošljejo naročnino 3 K. — „Svetovna vojska“ se naroča v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

* **Izvrsten zemljevid.** G. Freytag: Hand- und Reisekarte von Oesterreich-Ungarn. Znani kartografski zavod G. Freytag in Berndt na Dunaju je izdal pravkar nov zemljevid Avstro-Ogrske v merilu 1:1.500.000. Kakor sploh vsa kartografska dela te vrste, je tudi ta zemljevid izdelan prav skrbno in bo gotovo prav dobro došel vsem, ki zasledujejo vojne dogodke ob naših mejah, prav tako pa tudi vsakomur, ki potrebuje ročnega zemljevida na potovanju po naši monarhiji. Zato ga tudi prav radi priporočamo v nakup. Cena za zgornji zemljevid v ovitku 2 K, na platnu, v žepni obliki ali s palicami 4 K. Naroča se ali pri trgovci na Dunaju, VII. Schottenfeldgasse, ali pa tudi v vsaki knjižarni.

Zadnja poročila, došla v četrtek 4. febr.

Koroško in Primorsko.

Tržaški namestnik princ Hohenlohe je imenovan predsednikom najvišjega računskega dvora; koroški predsednik baron Fries je imenovan za namestnika v Trstu, dr. Karl grof Lodron za deželnega predsednika na Koroškem.

Zopetni srdi ruski napadi v Karpatih.

Dunaj, 3. februarja.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa: Vzhodnih Beskidih so naše čete zopetne srde ruske napade, ki so se tudi ponoči ponavljali, pod težkimi ruskimi izgubami popolnoma odbile.

Boji v srednjih karpatskih gozdovih se za nas ugodno razvijajo.

Zavezniške čete (avstrijske in nemške), ki so včeraj zavzele nekatere višine, katere je sovražnik trdovratno branil, so ujele 1000 Rusov ter uplenile več strojnih pušk.

Na Poljskem in v znanodni Galiciji je položaj še nespremenjen. Večinoma na celi tamošnji bojni črti vlada mir.

4000 Rusov ujetih.

Berolin, 3. februarja.

Iz velikega vojnega stana se poroča:

Na izhodno-pruski meji nič novega.

Na Poljskem, severno od reke Visle, so se končali kavalerijski boji s tem, da so bili Rusi vrženi nazaj.

Južno od reke Visle, izhodno od mesta Bolimov (zahodno od Varšave) so nemške čete zavzele rusko vas Humin; za kraj Wola-Szydłowiecka pa se bje boj.

Od 1. februarja je bilo tukaj ujetih čez 4000 Rusov in zaplenjenih 6 strojnih pušk.

Ponočni napadi Rusov na nemške postojanke ob reki Bzuri so bili odbiti.

Rusi pošiljajo Srbom pomoč.

Iz Sofije se dne 2. februarja poroča, da so dne 1. februarja pripluli v Rusčuk ob Donavi zopet trije

ruski parniki in več drugih ladij. Ladje so bile obložene s strelivom in živili za srbsko armado.

Francoski polk uničen.

V bojih v Argonin na francoskem bojišču je bil dne 30. januarja uničen cel francoski pešpolk št. 155. Na bojišču je obležalo 500 mrtvih Francozov, ostalo vojaštvo polka je pa bilo ujet.

Listnica uredništva.

Jurkloster: Bomo ob priliki porabili. — Samušani: Preosebno! Take reči ne spadajo v pošten političen list. — Ljutomer, Pragarjsko, Hoče: Smo uvaževali vaše želje in smo danes priobčili vozni red. — Dopolnilatelj: Pismo iz bojišč: Zal nismo mogli vseh dopisanih pisem danes uvrstiti v list, ker nam močno primanjkuje prostora. Kar ni zastarelo, pride vse na vrsto pri nas ali v „Straži“. — Mekotnjak pri Ljutomeru: Hvala lepa za poslano! Le oglasite se še večkrat. Saj vam pero lepo gladko teče. Pozdrave! — Leskovec: Soglasa z drugimi, že objavljenimi pismi. Prosimo za drugokrat.

Mala naznanila

! KAVA !

50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča 10 K franko po povzetju. Pol kilograma veleprima najfinjši čaj 2 K oddaja A. Sapira, eksport kave in čaja Galanta 496. 981

KAVAL kg K2-20

na finejša K 180 5 kg franko iz berna mešanica izvrstni aroma „Handel-Büro XIV.“ Sv. Andraž v Lab-dski dolini: Koroško. 59

Sprejme se takoj proti mesečnemu plačilu in popolni oskrbi

mlinarski in pekarski učence

Želi se, da se d tje učijo osebnopredstavi. J neizidni, listnik mltnege mlina in pekarije v Framu. 56

Zdrav in močan UČENEC

z dobrimi šolskimi sprječali se takoj sprejme v trgovino z mltanim blagom. Jož. Wagner, Šmarje pri J. 50

2 do 3 finejše postelje

kupi neka dr. zuba, da zamore na staniti častnike. — Naslov družine pove iz prijaznosti gosp. F. Cvitanic, trgovina z dalatinskimi vinom, Maribor, Solska ulica. 54

Kupim malo hišo

z dvema sobama blizu postaje ali trga. Pri hiši mora biti malo gospodarsko poslopje, vrt in sodelec, vse v dobrih stanju. — Cena ne čez 4000 kron. Naslov: Franc Scheran v Pobrežju pri Mariboru, Fraustaudnerstraße 1. 55

Priden fant

kateri se hoče krojaštva učiti, se takoj sprejme pri Antonu Kosar, Maribor, Stolni trg 5.

Zanesljiv hlapec

in mlinarski učence se takoj sprejmeta pri I. Slovenjgriškem paromlinu v Kaniži pri Pesnici.

Dobra sedlarska obrt

se zavoljo vojaščine takoj prodaja — Pomčič: prost vojaščine se sprejme Andrej Hribnik, Prevalje, Koroško. 53

šče se DEKLE.

tara od 16–19 let, katere ima veselje do kuhinje; zahteva se pštenost in uobzljivost. Več se ve pri gosp. A. Traun, Ptujška g. 52

Učenka,

katara zna nekaj šivati, se sprejme v trgovino mešanega blaga Jožef Robak, Sv. Lovrenc nad Mariborom. — Dobi udi mesečno plačilo po dogovoru. 47

Spremem v uk

pridnega fanta, kateri bi imel veselje do pekarske obrti. — Martin Černič, pekarski mojster v Stražu. 49

Cepljeno trsje

Posip. laški rizling, burgundec, rotender, veltliner, dišeči pramene, silvenc, muškati, kavčina, ranfol, sl. d. aminka, izabela. Cepljene na p. dlagi Riparia Monticola Bupstetris Salanis, B. rlanclieri, Riparia, Teleki. Podlaga Berlandieri, Riparia, Teleki je najboljša za apeno zemljo. — Več tisoč korenjakov te vrste. — Cena po dogovoru in zelo nizka.

J. Vrboj, Brez, Ptuj.

Kupujem jajca

(sveža) po najvišjih cenah. — J. Heller, Dunaj III, Kleistgasse 20.

Častna izjava.

Jaz podpisani Mihael Sinko, posestnik v Dragotincih, hišna št. 26, obžalujem, da sem dne 22. prosinca 1915 gospoda J. Škerleca, trgovca v Gornji Radgoni, z besedami razžalil in se mu zahvaljujem, da je od sodniške obtožbe odstopil.

Rornja Radgona, dne 29. prosinca 1915. 69

Mihael Sinko.

Izjava.

Jaz podpisani Janez Jagrič, posestnik na Drenskemrebru št. 17, obžalujem, da sem dolžil neopravičeno Jakoba Amona iz Drenskogarebra krive prisega, 65

Drenskorebro, 26. prosinca 1915.

Janez Jagrič.

Ljutomer

Trgovca YRŠIČ

Vam prikrbji, da pošljete Vašim vojakom na vse številke vojne pošte.

Idite tje in povprašajte.

Zahvala

V globoki žalosti potrpi se spodaj podpisani zahvaljujemo t m potom vsem, ki so spremili našega ljubga očeta ozir. moža

Ketiš Franc-a

posestnika v Brengovi, Sv. Anten v Sv. gor.,

k zadnjemu počitku. Veleč. g. kaplanu antonjeviškemu Erhatici, veleč. gosp. P. Fortunatu in Dionziju od Sv. Trojice za zadnjo tolažbo umirajočemu, kakor vleč. g. župniku Vrazu in g. kaplanu za zadnje spremstvo in sploh v sm., ki so se vkljub slabemu vremenu potrudili spremiti pokojnika k zadnjemu počitku, izrekamo posebno zahvalo. Bog plati vsem!

Brengova, 1. svečana 1915.

Žalujoci: Apolonija žena, Kalist in Ludmila, Matija, Marija, Tezezija in Roza, otroci.

Zahvala

Za vse izkazano srčno sočutje povodom boleznj ter ob smrti naše iskrenoljubljene in nepozabne hčerke

Anke Pungartnik

izrekamo tem potom v svojem imenu najiskrenejšo zahvalo. Posebej se še zahvaljujemo vleč. g. župniku in kn. šk. svetovalcu F. Hrtu v Slivnici za spremstvo pri pogrebu in za vse tolažilne besede, katere so izrekli. — Zahvaljujemo se č. g. kaplanu Belšaku, gg. učiteljem in učiteljicam, vsem družbenicam Marijine družbe, solaki mladini, vsem udeležnikom, ki so najino hčerko spremili k zadnjemu počitku in tako počastili njen spomin.

Franc in Marija Pungartnik.

Orehova vas, 29. jan. 1915.

Zahvala

Za gniljive dokaze prisrčnega sočutja povodom prane smrti ljubljene žene, zlate matere in dobre gospodinjice

Lucije Kotnik

se prisrčno zahvaljujemo v prvi vrsti vleč. g. župniku Fr. Muršcu za za zadnjo tolažbo predragi materi ob smrtni uri ter za tako pretresljiv in tolažljiv nagrobni govor, g. kaplanu J. Dušič, dobrim pevcom in pevkom, bližnjim in daljnim s ro nkom, sosedom, prijateljem, znancem, sploh vsem in vsakemu, ki so se ob skrajno neugodnem vremenu v tako obnem številu udeležili pogreba nepozabne rajake — njej v pomoč ter nam v tolažbo.

V Framu, 25. januarja 1915. 64

Franc Kotnik, Z. l. ka, Franc, Gusti, Rihard, Ludvik, oče, otroci.

Častna izjava.

Jaz podpisani Anton Kovačič izjavljam zajedno s Karolom Linhart, da z obžalovanjem preključuje neopravičene napade na g. zasebnega tožitelja dr. Franca Jankoviča, zdravnika v Kozjem, ki so bili objavljeni v št. 29 z dne 23. avgusta 1914 periodičnega časopisa „Stajerc“; ob enem prosiva g. zasebnega tožitelja odpuščanja. Zaveževa se, da to izjavo na istem mestu in z istimi črkami, kakor je bil članek, ki je bil pod obtožbo, v prihodnji številki „Stajerca“ in „Slovenskega Gospodarja“ objaviva, oziroma je zasebni tožitelj opravičen, da to izjavo na naše stroške objavi v prihodnji številki „Slovenskega Gospodarja“, v „Stajercu“ pa morata obtoženca sama oskrbeti tozadevno izjavo, Obtoženca se solidarno zavežeta, da bosta vse stroške zasebnega tožitelja plačala tri dni potem, ko dobi pravno moč odmerni sklep; stroške objave v „Slovenskem Gospodarju“ pa bosta obtoženca plačala tekoma osmih dni, ko se isti stroški naznanijo, in sicer pod eksekucijo. Vse obtoženem naložene obveznosti so podvržene iztirjevanju potom eksekucije. 78

Maribor, 30. januarja 1915.

Dr. Mravlag, l. r.:
za Antona Kovačič.

Dr. Benkovič, l. r.:
za dr. Fr. Jankoviča.

Karl Linhart, l. r.

Zahvala.

Vsem, ki so našega dragega in ljubega brata č. g.

Vincenca Žolgar

kaplana pri Sv. Magdaleni v Mariboru, spremljali k večnemu počitku, izrekamo tem potom najglobljejšo zahvalo. V prvi vrsti se zahvaljujemo stanovskim sobratom dragega pokojnika, ki so v tako obilnem številu našemu rajnemu Vincencu na poslednjem potu skazali čast in ljubezen, predvsem prečast. g. kanoniku dr. M. Mateku za vodstvo pogreba, č. gosp. vojnemu kuratu Petru Jurak, ki je truplo rajnega blagoslovil v Gradcu, č. gosp. kaplana Stergarju, ki je posredoval prevoz rajnega iz Gradca v Maribor, cenjenemu učitelstvu, raznim deputacijam, društvom in vsem, ki so od blizu in daleč se udeležili pogreba. Vsem skupaj prav iskrena hvala! Bog plati!

Žalujejoči ostali.

Maribor, 30. jan. 1915.

66

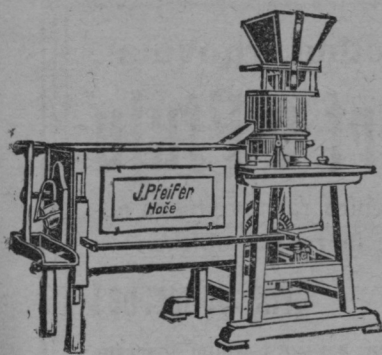
Zahvala.

Žalest ob priliki izgube nam nenadomestnega soproga in očeta,

Milana Hočevnar,

katerega je Vsegamogočni poklical k sebi, nam je deloma olajšala udeležda in sočutje, ki se je nam izkazalo. Ker bi nam bilo nemogoče posameznim se zahvaliti, se zahvaljujemo tem potom vsem onim, kateri so ranjcega se spominjali z cveticami in onim, ki so nam tako dragega spremili k večnemu počitku.

Hermína Hočevnar in otroci.

Zelo važno za kmetovalca!

Velika izdatna pomoč za kmeta v tej draginji zrnja je, prav dober domači mlin z naravnim kamenjem, kakor se nahaja pri vsakem navadnem dobrem vodnem mlinu.

Stem zopet novozboljšanim Pfeiferjevem domačem mlinom se zamore napraviti iz vsakega zrnja, vsakovrstno moko in zdrob (gris) za vso kmečko in gosposko rabo z lahkoto na ročno gonitev, kakor tudi delo z živino, motorno in vodno silo.

Zahtevajte cenike brezplačno in poštne prosto.

Tovarna za mline, kmetijske stroje, žage itd. livarna za železo in medenino

J. Pfeifer v Hočah

pri Mariboru (Štajersko).

Domače podjetje!

Vabilo

na

redni občni zbor
hranilnice in posjilnice v Petrovčah
registrirane zadr. z neom. zav.

ki se bode vršil dne 14. svečana 1915 ob 9. uri dopoldne v pisarni hranilnice.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1914.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedeni uri ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal brez ozira na število navzočih zadržnikov.

TRRSJE Iavrste

izvanredno lepo, močno, najboljših vrst, vsled vojne samo 12 K 100 komadov. Ključ prve vrste 10 K 1000 komadov. Jernej M. Količ, Zetale pri Rogatcu.

Naznanjam žalostnega srca v svojem imenu in v imenu svojih sorodnikov, da je večni Bog poklical k sebi v večnost mojo mater

Marijo Ribič, roj. Muršec

ki so po dolgi mučni bolezni, prevrteni s sv. zakramenti, v 79. letu svoje starosti dne 25. januarja zatisnili svoje oči.

Pokopali smo rajsko dne 28. januarja na pokopališču pri sv. Barbari k počitku po trudapolnem življenju.

Prosim drage znanke, da se spomnijo blage moje matere v molitvi.

Gradec-sv. Barbara pri Mariboru dne 28. januarja 1915.

Ludovik Ribič,
kaplan.

Denarja ni

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom, doma v svojem kraju gotovo 10 kron na dan zaslužiti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor.

J. Batič Ilirska, Bistrica 26, Kranjsko

Zastonj

reklamne zvezke „Domače knjižnice.“ Naročite takoj! Popolni zvezki bodo obsegali po 123 strani, stali po 30 vinarjev ter bodo brez pogreškov. Prihodnji zvezek prinese vse povesti od začetka, tako da lahko daste reklamni zvezek svojim znanem. Kdor je prečital reklamni zvezek, se naj odloči takoj za naročitev, ker se bodo tiskali prihodnji zvezki samo za naročnike. Za 30 vinarjev še niste dobili nikoli toliko in tako krasnega berila. Vsebinska prihodnjega zvezka: Krasni vojni roman „Železno leto“, zanimivi spomini na Pariz in „Prosjak Luka“, povest iz kmečkega življenja. Letno 12 zvezkov. Poverjeniki velik popust. Založnik dr. Lj. Koser, Juršinci, Štajersko. 40

Priden učenec

se sprejme takoj pri g. Vaupotič, pekovski mojster, Maribor, Tegethoffova cesta šte. 53.

Trsje na prodaj.

Silvanec, burgundec, gutedel, kraljevina, veličinec, vrbošek, veličiling in mešane od starih vrst. — Cepljeno na vseh priporočljivih podlagah. Korenjaki od Rip. Portalis. Cena po dogovoru. Anton Turin, Globoko, Studenice pri Poljčanah. 8

Kuharica

vajena vsakega dela, sem več let služila v župnišču, imam dobra spravevala ter bi prosila v kakem župnišču stalne službe. Naslov v upravnistvu pod „Kuharica“. 14

Slovinci pozor!**Dvonadstropna hiša**

z majhnim vrtičem v sredi mesta in blizu frančiškanske cerkve s 7 stanovanji, se pod ugodnimi pogoji prodaja. Več pove upravnistvo pod šte. 492.

Gluhost

šumenje po ušesih, a ne prirojena gluhost, tok iz ušes, odstrani takoj in gotovo Dr. F. Quastlerjev bals. kosm.

olje za sluh »Otikon«

Vsak dan dohajajo zahvalna pisma čudežni uspehi. Cena eni steklenici 3 K Edina založba M. Vetter, Dunaj III. Kärntnerstrasse 15.

Perl-Kava

iz čistega soja-boba, na domestek za bobovo kavo 5 kg, zavitek iz žepnega roba K 4.50 po povzetju. Santaša, Kraljevi Vinohradi 1573. Zastopniki se proti visoki proviziji sprejmejo. 2

OKLIC.

Prosimo najuljudneje vse svoje cenjene odjemalce v njih lastnem interesu, da svojo eventualno potrebo na

Lysoform

desinfekcijskem sredstvu, nam ako mogoče takoj naznanijo, ker se naročila po vrsti uredijo in ker se razumljivo po tem priznana izbornem desinfekcijskem sredstvu mnogo povprašuje. Pri naročilih, ki so določena za bolnice ali

za Rudeči**Lysoform**

le proti gotovemu plačilu ali povzetju, upamo pa, da ta odredba ne bode dolgo trpela. — Mi imamo na Dunaju večje zaloge. — Ekspedicija je nemotena. 846

Lysoformtovornice Uipest dr. Kelat & Aurányi, kemična tovarna.

Varstvo zoper kolero in slabemu želodcu je

naravni kognak.

Tega, iz lastnega vina destilirane, 12 let starega kognaka razpošilja v poštnih zabojčkih z 4 steklenicami franko za K 12.40, mlažji kognak, ki čudovito olajša bolečine, ki jih povzroča protin, sredstvo za odrgavanje udov, oživlja živce itd. — 4 politrške steklenice K 10.20.

Benedikt Hertl, veleposestnik, grad Golič pri Konjicah (Štajersko.)

Posamezne steklenice starega kognaka K 3.10, mladega K 2.55, so v zalogi v Mariboru pri g. Alojziju Quandestu, trgovec, Gosposka ul. 4.

Vinogradniki pozor!**Cepljene trte na prodaj**

in sicer prve vrste laški rilček, bela in čudeča zlahtnina, silvanec, beli burgundec, izabela, beli ranfol, kapčina, traminec, kraljevina, pošip (Mozler), portugizec, trunta in mešane vrste. Več tisoč divjakov Rip. Portalis. — Na prodaj več tisoč ključev Rip. Portalis. Vse te vrste so cepljene na Rip. Portalis ter popolnoma zaraščene in lepo vkoreninjene, za kar se jamči. Cena je po dogovoru. Kdor si hoče dobiti lepe trte in nasaditi lepi vinograd, naj se oglasi ustmeno ali pismeno pri Francu Slodnjak, trtnar, Juršinci pri Ptuj.

Kdor svoj želodec ljubi,
ne pije drugega, kakor

želodčni liker

Najboljši želodčni liker!

Sladki in grenki.

Pristni „FLORIAN“ ne slabi in ne omami,
ampak daje moč in veselje do dela!

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

KALODONT

najboljša krema za zobe

stane

od 21. decembra 1914

70 vinarjev.

Orožje in kolesa

na obroke. Posamezni deli najceneje. Ilustrov

ceniki zastonj. F. Dušek, tovarna orožja, koles in šivalnih strojev. Oporno na drž. žel. št. 2121. 1833 Češko.

URE

Točna postržba

Velika zaloge ur, dragocenosti, srebrnane in oprlehih reči po vsaki cenl.

Tudi na obroke. - Ilustr. cenik zastonj. - Gramofoni 20—200 K

Niklasta remont-ura	K 3.50
Pristna srebrna ura	K 7.—
Original omega ura	K 24.—
Kuhinjska ura	K 10.—
Budilka niklasta	K 8.—
Poročni prstani	K 2.—
Srebrne verižice	K 2.—

Večletno jamstvo.

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urav in očalar

MARIBOR, Gosposka ul. 26

Kupujem zlatnino in srebro.

Vozni red na progah južne železnice za Maribor.

Veljaven od 1. januarja 1915 do preklica.

Odhod Maribor—Dunaj									
Brzovlaki					Osební vlaki				
2:50	3:15	2:44	5:23	9:47	1:02	4:14	8:01		
Dohod v Gradec									
3:50	4:24	3:51	7:09	11:31	2:49	5:54	10:—		
Dohod na Dunaj									
8:25	9:10	8:15	1:55	7:05	—	—	3:35		
Odhod Dunaj—Maribor									
8:25	9:30	8:45	10:30	—	—	9:—	1:20		
Dohod v Gradec									
12:32	1:44	1:04	5:23	7:27	8:57	4:15	8:00		
Dohod v Maribor									
1:35	2:53	2:20	7:39	9:56	12:30	7:06	11:09		

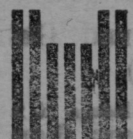
Odhod Maribor—Trst									
Brzovlaki					Osební vlaki				
3:03	2:28	5:40	8:13	7:30	12:01				
Dohod v Celje									
4:19	3:50	7:35	10:14	10:14	2:11				
Dohod v Ljubljano									
5:55	5:46	10:11	12:45	12:55	4:43				
Ljubljana—Maribor									
12:11	11:26	12:18	4:34	3:11	6:25				
Dohod v Celje									
1:53	1:14	3:03	7:08	5:40	8:45				
Dohod v Maribor									
3:07	2:36	4:59	9:09	7:41	10:38				

Odhod Maribor—Celovec									
Brzovlaki					Osební vlaki				
1:50	—	3:25	10:14	7:55					
Dohod v Sp. Dravograd									
3:03	—	4:53	12:—	9:39					
Dohod v Celovec									
4:24	—	6:26	1:51	11:19					
Celovec—Maribor									
1:21	—	10:05	2:40	7:55					
Dohod v Sp. Dravograd									
1:35	—	11:55	4:46	9:45					
Dohod v Maribor									
2:42	—	1:28	6:21	11:18					

Maribor—Budimpešta									
Brzovlaki					Osební vlaki				
3:03	—	7:45	8:13	1:15	7:30				
Dohod na Pragersko									
3:19	—	—	8:43	—	8:30				
Dohod v Ptuj									
3:59	—	8:41	9:53	2:30	9:01				
Ptuj—Maribor									
11:56	—	5:41	7:35	11:07	5:34				
Dohod na Pragersko									
12:15	—	6:12	8:02	—	6:01				
Dohod v Maribor									
1:20	—	6:57	9:09	12:10	7:41				

* Številke, pri katerih je črta, pomenijo nočni čas.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. z. z. n. z.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2%, proti trimesčni odpovedi po 4 3/4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj se najbolj priporoča.

R. Brezovnik

trgovina v Vojniku

priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega, spekerijskega in galanterijskega blaga, železnice, cementa, bary, firneža, lakov, usnja, stekla, kislj, vod, najboljših semen itd.

Domači pridelki se kupujejo po najvišji ceni.

Edino zastopstvo in glavna zaloga za Avstro-Ogrsko od originalnih armadnih in železničarskih Roskopf-ur 5 R.

jamstvo 3 leta.

Po 14 dnevni poskušnji

se lahko vsaka ura proti popolni svoti zopet zamenja, torej ni nobene rizike, ampak se lahko vsak sam prepriča o teh izbornih urah. Prednosti teh ur: Prava železničarska Roskopf-ura se je, ne dolgo tega, nalašč za železnične in štrpne službe z novo konstrukcijo zboljšala, dobila precizijski tek, posebej močne osi, kolesje se vso vrti v kamenih. Ura teče 32 ur in ide točno na pol minute, če tudi ura leži, yisi ali se nosi v žepu. Ura je zavarovana proti preveliki napetosti peresa, obloče je iz čistega nikla ter je zavarovano še z enim plaščem za varstvo zoper prah ter se vsi pokrovi strogo in natančno zapirajo. Po dobri preizkušnji so se te ure radi nizke cene in vendar dobrega teka uradno upeljale pri armadi in različnih železnicah. Prosim Vas torej, da te ure ne zamenjate z drugimi sličnimi urami, ki se dobijo v trgovinah. — Vsak si naj brez nevarnosti, da bi trpel kako škodo, naroči svojo ceno uro. — Velik cenik popolnoma zastoj.

A. KIFFMANN, Maribor ob Dravi št. 8, največja tovarniška zaloga ur, srebrnine in zlatnine, razpošilja v vse dežele. — Specialist za boljše ure.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
Maribor, v lastni hiši Koroška cesta št. 5

Čekovni račun c. kr. poštne
tiskarnice št. 25.010 t.
interurban telefon št. 113

Priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škaflic za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnih, zavrtkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škaflih, razglednic itd. Svete podobe (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, moliki, svetinje, škafulirji. Štambilije za urade in dr. Ceniki na zahtevo zastoj.

Domača in narodna trgovina

Franc Lenart v Ptuj

priporoča svojo bogato izbiro raznovrstnega novega blaga za moške in ženske obleke.

Postrežba poštena! Cene primerne!

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem, Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

VABILO na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Gor. Radgoni
reg. zadruga z neom. zavezo.

ki se vrši dne 18. februarja 1915, ob 8. uri dopoldne — v pisarniških prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako ta občni zbor ob določenem času ne bi bil sklepčen, vrši se v smislu § 32 zadr. pravil eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadr. članov.

NAČELSTVO.